პროლეტარიელნო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

KOMUNISTI — ORGAN CK KP GRUZII, VERHOVNOGO SOVETA GRUZINSKOI SSR I SOVETA MINISTROV GRUZINSKOI SSR

7 ივნისი ოთხშაბათი 1972 წელი 2 ფურ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 132 (15345)

ყუთწლედი — ვადამდე

შახტმშენებლები ღანინაურდნენ

ბათუმი. (საკ. კორ.). წარმატებით შრომობენ ჭიათურელი მახტმშენებლები, რომლებიც სსრ კავშირის 50 წლისთავის ღირსეულად შეხვედრისათვის ტყიბულელ თანამოძმეებს ეჯიბრებიან. ამ დღეებში ტყიბულელი მახტმშენებლები ჭიათურელებს ესტუმრნენ. შეჯამდა გაწეული მუშაობის შედეგები, აღმოჩნდა, რომ ჭიათურელებმა ვადაზე ადრე შეასრულეს ხუთი თვის დავალება, 4 პროცენტით გაზარდეს შრომის ნაყოფიერება, 55 ათასი მანეთით შეამცირეს პროდუქციის თვითღირებულება. მიიღეს 55 ათასი მანეთი მოგება.

ერთი თვით ადრე

თბილისი. სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავის ღირსეულად შეხვედრისათვის გაბმულ შეჯიბრებაში [illegible] ლისის უქსოვადი საფეიქრო ქსოვილეულის [illegible] კის (დირექტორი შ. ჯიბლაძე) კოლექტივმა, რომელმაც ერთი თვით ადრე შეასრულა [illegible] ის პროდუქციის რეალიზაციის [illegible] ნებული 1.193 ათასი მანეთის ნაცვლად რეალიზებულია 1.196 ათასი მანეთის პროდუქცია. ივნისის ბოლომდე გეგმის გადამეტებით მომზმარებელი მიიღებს 260 ათასი მანეთის ნაწარმს.

დროს გაუსწრეს

ბათუმი. (საკ. კორ.). სახლეთო ნავსადგურის კოლექტივმა ვადაზე ადრე შეასრულა ტვირთბრუნვის ნახევარი წლის გეგმა. ბრიგადები, მექანიზატორები გემებს ჩქაროსნულად ამუშავებენ. სოციალისტურ შეჯიბრებაში განსაკუთრებით დაწინაურდნენ ბრიგადები, რომლებსაც ა. შელია, რ. კობალაძე, ზ. ჩაჩუა ხელძღვანელობენ.

ნავსადგურში მისმა ზედიზედ ჩაუშვა ღუზა რამდენიმე ხომალდმა. მათ შორის იყო იაპონიის გემი „მოზენ მარუ", აგრეთვე საბჭოთა გემები „ბაკო" და „ხმენა", რომლებიც ბრიგადებმა უკვე წლის მეორე ნახევრის ანგარიშში დაამუშავეს.

სანიტარული წესრიგი

დღითიბანივ მოხდევს ჩვენს ხალხს სისუფთავე, აკუთარულობა და წესრიგი მეურნეობაში თუ პირად ცხოვრებაში. ქართველი კაცის კარ-მიდამოს, ეზო-გარემოს, ქართველი დასახლებისა ოჯახს მუდამ ეტყობოდა სიფაქიზე და მზრუნველი ხელი. ყველასთვის გასაგებია ის ელემენტარული ჭეშმარიტება, რომ სისუფთავე და მაღალი სანიტარული წესრიგი აუცილებელია ოვითეული ჩვენგანის ჯანმრთელობისათვის, ჩვენი მომავლის — შვილებისა და შვილიშვილებისათვის, ფიზიკურად და გონებრივად ჯანსაღი თაობის აღზრდისათვის. ერთი სიტყვით, სანიტარული წესების განუხრელად დაცვა ისევე აუცილებელია ადამიანისათვის, როგორც ჰაერი და წყალი.

სოფლად თუ ქალაქად სანიტარული წესრიგის დაცვის საქმეში ორგანიზატორული მუშაობის მთავარი ტვირთი ხელმძღვანელნი მრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასკომები არიან. ისინი ამას ფართო მუშაობას ეწევიან მტკიცე სანიტარული წესრიგის, ამ მნიშვნელოვან საქმეში ნამდვილი სახელმწიფოებრივი დისციპლინის დამყარებისათვის. უკანასკნელ ხანს განსორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად გაუმჯობესდა ჩვენი ქალაქებისა და სოფლების სანიტარული მდგომარეობა. მეტი ყურადღება ექცევა ეზოებს, ეზოების დასუფთავებას, ბაზოგადოებრივი კვების და მომსახლეობის საყოფაცხოვრო უბნო მომსახურების ობიექტებში სანიტარული წესრიგის დაცვას. ახლისაში უკვე დიდი ხანია დაინერგა ხაოჯახო ნაგვის გატანის პროგრესული მეთოდი. ასეთი ღონისძიებანი განხორციელდა ბათუმში, სოხუმში, ქუთაისში და რესპუბლიკის მთელ რიგ სხვა ქალაქებსა და რაიონულ ცენტრებში.

როგორც ცნობილია, ზაფხულის ამინდები ყველაზე ხელსაყრელ პირობებს ქმნის მწვავე ინფექციური დაავადებების განვითარებისა და გავრცელებისათვის. ამიტომ არის, რომ ადგილობრივმა საბჭოებმა ადრევე გააქტიურეს მუშაობა. ისინი პირველად ამოწმებენ, სწავლობენ ადგილებზე სანიტარული მდგომარეობის საკითხებს, სახალხო საბჭოო ღონისძიებებს ამ საქმეში სანიმუშო წესრიგის დამყარებლად.

მიუხედავად ამ კომპლექსური ღონისძიებებისა, რომლებსაც ადგილობრივი ორგანოები ახორციელებენ, ჯერ კიდევ ყველგან არ არის თანამედროვე მოთხოვნილების შესაბამისი სანიტარული წესრიგი. ამის ერთ-ერთი და ძნიშვნელოვანი მიზეზია ქალაქებისა და სოფლების წყალმომარაგებაში არსებული ხარვეზები. არის ფაქტები, რომ ადგილობრივი ორგანოები სათანადო ზომებს არ იღებენ წყალსადენების ექსპლოატაციისა და დაგეგმარების შესახებ ზემდგომი ორგანოების მითითებათა განუხრელად შესრულებისათვის, არასრულყოფილად ხდება წყალსადენების მშენებლობაზე გამოყოფილი თანხების ათვისება, ჭიანურდება მშენებლობათა დაწყებისა და საექსპლოატაციოდ გადაცემის ვადები, ასეთი მდგომარეობაა, მაგალითად, დუშეთის, ახალქალაქის წყალსადენების მშენებლობებზე. აღსანიშნავია ისიც, რომ ბევრ მოქმედ წყალსადენს აკლია მოვლა-პატრონობა, მზრუნველი ხელი. ბევრგან არ არის სანიტარული ზონები, არ ხორცელდება სანიტარული დაცვა, ნაკლებია ლაბორატორიული კონტროლი.

ჩვენს ბევრ სოფელში კოლმეურნეობა ინიციატივითა და სახსრებით გამოჰყავთ სასმელი წყალი. მაგრამ მშრომელთა ამ ინიციატივას ნაკლებად ეხმაურებიან ადგილობრივი საბჭოები, კოლმეურნეობათა გამგეობები. არ იჩენენ დაინტერესებას, არ ეხმარებიან მშრომელებს სამშენებლო მასალებითა და ტექნიკით.

ყველა ადგილობრივმა ორგანომ, სოფლისა და ქალაქის ხელმძღვანელებმა და თავკაცებმა ყველაფერი უნდა გაკეთონ იმისათვის, რომ წყალი აუცილებლად ჰქონდეთ დასახლებულ პუნქტებს, ყველა ოჯახს, რადგან უწყლოდ შეუძლებელია ხასუფთავისა და მაღალი სანიტარული წესრიგის დამყარება, ამ საქმეში ზემდგომი ორგანოების მითითებათა განუხრელად შესრულება.

ჯერ კიდევ მრავალი ნაკლი და ხარვეზია ზოგიერთი ქალაქისა და დასახლებული ადგილების ტერიტორიების დასუფთავების საქმეში, მოუგვარებელია საყოფაცხოვრებო ნაგვისა და სხვა სიბინძურის დროულად გატანა, ნაგვისხაყრელი ადგილების კეთილმოწყობა, დამგეელთა შტატებან დაკომპლექტება, ნაგავსაზიდი ავტოტრანსპორტით უზრუნველყოფა და ა. შ. ამასთან აღსანიშნავია ისიც, რომ ხაზოგადოებრივი კვებისა და კვების პროდუქტებით მოვაჭრე ობიექტების ნაწილი შეუფერებელ ბინებშია მოთავსებული, ჭუჭელი არ ირეცხება გამდინარე ცხელი წყლით, არ ხდება ანტისანიტარიის ფაქტები.

ახლა, როცა ზაფხული ძალაში შედის და მზეც მცხუნვარებას სულ უფრო აძლიერებს, ყველა ზომა უნდა მივიღოთ, ყველა საშუალება უნდა გამოვიყენოთ იმისათვის, რომ სანიმუშო სანიტარული წესრიგი, სისუფთავე და ხიფაქიზე სუფთადეს ყველგან, ჩვენი საცხოვრებელი, სამუშაო ადგილების ყველა კუთხე-კუნჭულში.

და ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, თავისთავად როდი მოვა. თვითეული ჩვენგანი მოვალეა იცავდეს სისუფთავეს და წესრიგს, ყველგან — სამუშაო ადგილზე და ოჯახში თვალყურს ადევნებდეს და პირადად მონაწილეობდეს სანიტარული რეჟიმის მკაცრად დაცვაში, აქტიურად ეხმარებოდეს ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებს ამ მნიშვნელოვანი საქმის მოწესრიგებაში.

ახლა მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების გადაუდებელი ამოცანა ის არის, რომ გადამჭრელი ზომები განხორციელონ სანიმუშო სანიტარული წესრიგის დასამყარებლად. ამ საქმეში ფართოდ ჩაბან დეპუტატები, აქტივი, მუდმივი კომისიები, სახალხო კონტროლიორები, თითეული საზოგადოებრივობა, განსაკუთრებული ამოცანების წინაშე დგანან ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები. მათ უნდა გაამლიერონ კონტროლი ვაჭრობის, საზკვების, საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტებში, მთელი ხიმკაცრით გამოიყენონ ადმინისტრაციული სანქციები სანიტარული წესრიგის დამრღვევთა მიმართ. ამასთან კიდევ უფრო აამაღლონ სანიტარული პროპაგანდა მოსახლეობაში.

ადგილობრივმა საბჭოებმა ქმედითი ზომები უნდა განახორციელონ საცხოვრებელ კვარტალებს, ქუჩებს, ეზოებს, ცალკეულ ორგანიზაციებს შორის შეჯიბრების გასაჩაღებლად. უნდა წავახალისოთ ამ საქმის ენთუზიასტები. საბჭოებმა სისტემატურად უნდა შეამოწმონ, სესიებზე, აღმასკომის სხდომებზე, მოსახლეობის საერთო კრებებზე შეისწავლონ, საქმიანად განიხილონ დასუფთავების, კანალიზაციის ვარგისიანობის, ჭიაანურდება მშენებლობათა დაწყებისა და საექსპლოატაციოდ გადაცემის ვადები, ასევე მდგომარეობა, მაგალითად, დუშეთის, ახალქალაქის წყალსადენების მშენებლობებზე. აღსანიშნავია ისიც, რომ ბევრ მოქმედ წყალსადენს აკლია მოვლა-პატრონობა, მზრუნველი ხელი. ბევრგან არ არის სანიტარული ზონები, არ ხორცელდება სანიტარული დაცვა, ნაკლებია ლაბორატორიული კონტროლი.

ჩვენს ბევრ სოფელში კოლმეურნეობა ინიციატივითა და სახსრებით გამოჰყავთ სასმელი წყალი. მაგრამ მშრომელთა ამ ინიციატივას ნაკლებად ეხმაურებიან ადგილობრივი საბჭოები, კოლმეურნეობათა გამგეობები. არ იჩენენ დაინტერესებას, არ ეხმარებიან მშრომელებს სამშენებლო მასალებითა და ტექნიკით.

ყველა ადგილობრივმა ორგანომ, სოფლისა და ქალაქის ხელმძღვანელებმა და თავკაცებმა ყველაფერი უნდა გააკეთონ იმისათვის, რომ წყალი აუცილებლად ჰქონდეთ საქართველოს სსრ საბჭოს თავმჯდომარემ გ. ჯავახიშვილმა 6 ივნისს მიიღო კომუნისტური და მუშათა პარტიების საინფორმაციო და თეორიული ჟურნალის „მშვიდობისა და სოციალიზმის პრობლემების" სარედაქციო საბჭოს წევრთა ჯგუფი. ისინი საბჭოთა კავშირში ჩამოვიდნენ სსრ კავშირის 50 წლისთავისათვის მოკავშირე რესპუბლიკების მზიდებასთან დაკავშირებით. სტუმრებს საუბრები ჰქონდათ საქართველოს სსრ საბჭოს ეროვნული საბჭოს, ფინანსთა სამინისტროში, საქართველოს ალკკ ცენტრალურ კომიტეტში, ეწვივნენ აჭარის ასსრ რესპუბლიკას.

ჟურნალის წარმომადგენლებთან საუბრის დროს გ. ჯავახიშვილმა სტუმრებს გააცნო წარმატებები, რომლებიც რესპუბლიკამ მოიპოვა პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ მუშაობაში ბოლო ხანებში.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ იუგოსლავიასთან თანამშრომლობის ყოველსმხრივ განმტკიცებას მარშალიზმ-რევიზიონიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პრინციპების საფუძველზე. ჩვენ ამის მომხრე ვართ, რომ სოციალისტურ სახელმწიფოთა ყოველსმხრივი თანასწორუფლებიანი თანამშრომლობის შესაალეკორებებს მაქსიმალურად ვიყენებდეთ თვითეული ქვეყნისა და მთელი სოციალისტური სისტემის კეთილდღეობისათვის.

ასეთია ჩვენი კურსი. ჩვენ მას ვაფორიცელეთ და კვლავაც გავავლებოდეთ მთელი თანმიმდევრობით. ახლა ჩვენ ბოწმენი ვართ, თუ რა ზნეშვეულოვანი პოზიციური ცვლილებანი ხდება საერთაშორისო ურთიერთობაში. რა თქმა უნდა, საოფლიო პოლიტიკაში ჯერ კიდევ არის იევრი ბოწვავე და რთული ძრომლები. საგრძნობ ფაქტად ის, რომ საბჭოთა კავშირისა და მთელი სოციალისტური თანამეგზაურობის თანხიმდევრული ანტიფაშისტური საგარეო პოლიტიკის მედეგად საერთაშორისო კლიმატი ევროპასა და მთლიანად მსოფლიოში ძნიშვნელოვნად გაუჯანსაღდა. სულ უფრო ფართო აღიარებას პოულობს ეკონომიკურ ურთიერთობა გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან.

საერთაშორისო საზოგადოებრივი წყობილების სახელმწიფოთა სასარგებლო თანამშრომლობის დამაჯერებელი გამოვლინება იყო დასავლეთ ბერლინის შესახებ შეთანხმებად გამოქვეყნის დადება.

ევროპის მაფიფიო პოლიტიკის დადება წყაროიანი ოჩეგა კიდევ ავერი დიდმნიშვნელოვანი გადაუდებელი პრობლემა. ეს არის ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკას ურთიერთთანამ მოწყობიდგენა, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკას სრული საერთაშორისო-სამართლებრივი ცნობა, მიხი, აგრეთვე გერმანიის ფედერაციული ოფასუელიკის მიღება გაეროთაეიეული ერების ორგანიზაციაში და ევროპა სხვა.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ ევროპის ხალხთაშორისო ფართო ეროთერთნოსაყოველი ფასიანი ეროთერთმანეთის განმტკიცებას ყოველგვარი დისკრიმინაციისა და უთანასწორობის გარეშე. ამას კიდევ დასაყენი შეუძლია ძისცეს და კიდევაც ეუნდა მისცეს სრულიად ევროპის თანხირმა, ოთმენა ძრავლმრავალ მომზადებასა და ოსკოვ ხასიათ მოწვევას ვუჭერთ მაარს. ძოსარული ვართ აღვნიშნოთ, რომ ამ საკითხიდან საბჭოთა კავშირი და იუგოსლავია ერთხმირ კოზიციებს ადგენენ.

თვით ცხოვრება ძოწმოთა, რომ საბჭოთა კავშირიცა და სხვა სოციალისტური სახელმწიფოების პოლიტიკა, ოფიციალ ინ ბიან ისასაკა საერთაშორისო დაძაბულობის შეფილებასა და ხალხთა უმეიოოების უფუფეველყოფას, სწორია და ამას სულ უფრო ფართოდ უჭერენ ახარა. ამ ინორიგები ბეეი კაპიტალისტური ქვეყნის სახელმწიფო ოფლეგეეეა გასოაკვთ დასაკვა, ოომ ყოველგვარი ცდა ჩვენთაა ია ბეოლითი „ძალის პოზიციიდან" და ინოკვნდოთ „ცივი ომის" ეეთოდებით გაბყოიოელია ბაბაფუბაკვ, ოომ საკითოა ბანახორციელეოენ უფოო რეალისტური ძოლიტიკა. ეს ანიის ერთადერთი გონივრული მიდგომა, და ეაა მივეეაალეეიეთ.

ამ დღეებში დამთავოებული საფუძვლიანი და, უდა ითვკა, კოსტრუქციული მოლაპარაკეა საბჭოთა ხელეძღვანელებსა და ამერიკის შეერთებული ეტატების პოეეიდენტს ო. ნიქსოს მოოოა დიდი საერთაეიორისო ხხიმენელობის ბოვლენად მიგვაჩნია. შეთანხმებება სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული ტტატების ურთიერთობის საფუძველებია ეეესაე, ფალეშკურულება ოაკეტსაწინააღმდეგო თავდაცვის ხისტემათა შეზღუდვის შესახებ, ფრონტთა ეეიეეიეი შეთანხმება სტრატეგიული ტეტეითი შეიარაღების შეზღუდვის დარგში ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ, სხვა შეთანხმებანი — ყოველივე ეს ძალიან მნიშვნელოვანი და კონკრეტული ნაბიჯებია უფრო მტკიცე მშვიდობის დამყარების გზაზე, რაც ყველა ხალხს აინტერესებს.

საბჭოთა კავშირის საგარეო პოლიტიკა იყო, არის და იქნება სოციალისტური, კლასობრივი, ინტერნაციონალისტური პოლიტიკა. ჩვენ საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების მომხრენი ვართ. ჩვენ მხარს ვუჭერთ მტკიცე მშვიდობას. და სწორედ ამიტომ გადაჭრით ვილაშქრებთ აგრესიის აქტების წინააღმდეგ, ყოველი ამ ცდის წინააღმდეგ, რომ წაანგრიოს ხალხთა განმათავისუფლებელი ბრძოლა, ჩაერიოთ მათს საქმეებში, დაარღვიონ მათი უფლებები. განუხრელია ჩვენი მხარდაჭერა და დახმარება ვიეტნამისა და ინდოჩინეთის სხვა ქვეყანების ხალოებისადმი, რომლებიც იბრძვიან თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის იმპერიალისტი აგრესორების წინააღმდეგ, განუხრელია ჩვენი მხარდაჭერა და დახმარება ბეიგრადში. შაშინ ჩვენი წინაპარ იდგა ალაუხსაგები ამოცანა ყოველსმხრივ განგვეცალა იუგოსლავია-საბჭოთა კავშირის ურთიერთობა, გაგვეკეთა ზოგიერთი ღია საკითხი, აღმოგვეფხვრა ჩვენი ორი ქვეყნისა და პარტიის ურთიერთობაში აოიებული პრობლემები. გახანგრძლივებული შეიძლება დაგვალაბერო — და დარწმუნებული ვარ თქვენც ეზიარებთ ამ აზრს, — ოომ ეა ამოცანა თქვენთან ერთად წარმატებით გადავწყვიტეთ. ეს ამაკი ძნიშვნელოვანი ისტორიული ბიჯი იყო ჩვენ-იუგოსლავიასა და საბჭოთა კავშირსა, ისე როგორც იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირსა და კომუნისტური პარტიის მეგობრული ურთიერთობისა და თანამშრომლობის ფეხმოკიდებულ ეტაპზე ეეე

გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში

(დასასრული)

...ისევე როგორც მასთან უშუალოდ დაკავშირებული უფრო ვრცელი რაიონები. რადგან ძნელი იქნება ევროპაში უშიშროების დამყარება, თუ არ აღვადგენთ მშვიდობას, მაგალითად, ახლო აღმოსავლეთში, თუ არ მოხდება მდგომარეობის სტაბილიზაცია ხელთაფთა ზღვის უფრო ფართო რაიონში.

სწორედ ასევე საჭიროა რაც შეიძლება მალე გადავჭრათ სხვა ღია პრობლემებიც, რომლებიც ახლა დგება ყაცაბრიობის წინაშე. მართლაც სავალალოა ის ფაქტი, რომ საერთაშორისო თანასაზოგადოებას ჯერ კიდევ არ გადაუდგამს ეფექტური ნაბიჯები, რათა დაარჩინოს არასაკმაოდ განვითარებული ქვეყნების განვითარება და შეამციროს უფსკრული, რომელიც მათ განვითარებულ ქვეყნებს აშორებს. ამით კი უაღრესად დაინტერესებულია მთელი საერთაშორისო საზოგადოებრიობა, რადგან ამ პრობლემის გადაუჭრელად ვერ იქნება ვერც საყოველთაო პროგრესი, ვერც მტკიცე მშვიდობა მთელ მსოფლიოში. მუშათა კლასისა და მთელი პროგრესული ძალებისათვის პოლიტიკური და ეკონომიური ბატონობის ახალი ფორმები ისევე მიუღებელია, როგორც ჩაგვრის ძველი ფორმები. ეს ფაქტია, რომელიც ზოგიერთს, ჩვენი აზრით, ვერა და ვერ გაუგია ან არა სურს გაიგოს.

როგორც უკვე ვთქვი, აქტიური და მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპების თანმიმდევრულად გამოყენებისათვის განსაკუთრებით საჭიროა მთელი სოციალისტური, პროგრესული და მშვიდობისმოყვარე ძალების აქტივობა. მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენენ ამ თვალსაზრისით მიუმხრობელი ქვეყნები, რომელთა რიცხვი სულ უფრო იზრდება და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრთა ნახევარს აღემატება. ამ ქვეყნებს არ გააჩნიათ სხვა გზა, გარდა იმისა, რომ იბრძოლონ მშვიდობისათვის, იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის შენარჩუნებისათვის და ეკონომიური პროგრესისა და სოციალური გარდაქმნების პირობების შექმნისათვის.

მსოფლიოში შექმნილი საერთო მდგომარეობა მოითხოვს, ამრიგად, ყველა დიდი და პატარა სახელმწიფოს აქტიურობის გაძლიერებას, პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწეების ხელ პასუხისმგებლობას საკუთარი ხალხებისა და მთელი მსოფლიოს მშვიდობის გამოსათვის. ამ მესაძღვრეობათა შეკრებამ, რომელიც შექმნეს რევოლუციურმა სოციალურმა გარდაქმნებმა, მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებამ.

ამასთან ჩვენ ანგარიში უნდა გავუწიოთ ახალგაზრდა თაობების მისწრაფებებსა და სურვილებს, რომელიც თავიანთ ხელში აიღეს კაცობრიობის ბედს. ჩვენ და თქვენ გვიყვანას უნდა ვახდენდეთ ასეთ მისწრაფებებზე, რათა ამ შემოქმედებითს მისწრაფებებში შეეინარჩუნონ, როგორც მტკიცე საფუძველი, სოციალისტური რევოლუციათა პუმანიზმი და ფაშისტური ბნელეთისმოციქულობის, ნაციონალისტური შეზღუდულობისა და სოციალური დემაგოგიის წინააღმდეგ ბრძოლის გამოცდილება, რომელიც ძვირად დაგვიჯდა.

მსოფლიოში შემდგომი პროგრესისათვის, ღია საერთაშორისო პრობლემების გადაჭრისათვის, მშვიდობის განმტკიცებისა და თანასწორუფლებიანი საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის ბრძოლაში იუგოსლავიას კვლავაც, შეძლებისდაგვარად, თავის წვლილს შეიტანს.

ჩვენ ასევე დიდად ვაფასებთ საბჭოთა კავშირისა და მისი სელმძღვანელების მეცადინეობას, რომელიც მიზნად ისახავს დაძაბულობის შენელებასა და საერთაშორისო ურთიერთობის მოწესრიგებას, სოციალიზმის საქმის გამარჯვებასა და მთელი მსოფლიოს პროგრესს. ამ თვალსაზრისითაც იუგოსლავიასა და საბჭოთა კავშირს ბევრი რამ აქვთ საერთო.

ვხედავ, ძალიან ბევრია ეს ჩვენი ურთიერთობის შემდგომი განვითარების მტკიცე ორიენტაციით და უკვე მიღწეული კარგი შედეგებით, დარწმუნებული ვარო, რომ ჩვენი ახლანდელი ვიზიტი და აზრთა ურთიერთგაზიარება დიდმნიშვნელოვანი წვლილი იქნება ჩვენი მეგობრობისა და თანამშრომლობის განმტკიცების საქმეში. ეს კი ხელს, უეჭველად, სასარგებლო იყო ჩვენი ხალხებისათვის, მშვიდობისა და თანასწორუფლებიანი საერთაშორისო თანამშრომლობის განმტკიცებისათვის, სოციალიზმისათვის.

ნიკა მიბოძეთ დასასრულ გადლეგრძელო სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხანაგ ლეონიდ ილიას-ძე ბრეჟნევი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნიკოლოს ვიქტორის-ძე პოდგორნი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ალექსი ნიკოლოზის-ძე კოსიგინი, ყველა დამსწრე საბჭოთა ამხანაგი. საბჭოთა კავშირის ხალხებს ვუსურვებ ბედნიერებასა და ყოველმხრივ პროგრესს.

დაე კვლავაც წარმატებით ვითარდებოდეს იუგოსლავიისა და საბჭოთა კავშირის მეგობრული ურთიერთობა! ეაუშარჯოს მშვიდობასა და სოციალიზმს მთელ მსოფლიოში. (ხანგრძლივი ტაში).

სიღილამა გულთბილ, მეგობრულ გეთაობებში ჩაიარა. (საყდესი).

ᲘᲝᲡᲘᲤ ᲑᲠᲝᲖ ᲢᲘᲢᲝᲡ ᲓᲐᲓᲐᲪᲐ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲘ

ᲙᲠᲔᲛᲚᲘᲡ დიდი სასახლის ეკატერინეს დარბაზში 5 ივნისს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ნ. ვ. **პოდგორნიმ** ლენინის ორდენი გადასცა იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტს, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის თავმჯდომარეს **იოსიპ ბროზ ტიტოს.**

დარბაზში იყვნენ ამხანაგები ლ. ი. ბრეჟნევი, გ. ი. ვორონოვი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. კირილენკო, ა. ნ. კოსიგინი, ა. ი. პელშე, დ. ს. პოლიანსკი, მ. ა. სუსლოვი, ა. ნ. შელეპინი, ბ. ე. შელესტი, ი. ვ. ანდროპოვი, ა. ნ. დემიჩევი, ბ. ნ. პონომარიოვი, ვ. ს. სოლომენცევი, დ. ო. უსტინოვი, ი. ვ. კაბანენოვი, კ. ო. კატუშევი, სხვა ოფიციალური პირები.

ალტერნატიული ურდოების ვერაგული ფაშისტების მეოთხე ხალხს მბრძოლველად მიუძღვნიდა ფაშისტ დამონიზელებთან ბრძოლა. საბჭოთა ადამიანები დიდად აფასებენ იუგოსლავი ხალხების გმირობას, რომელებმაც კომუნისტთა ხელმძღვანელობით, თქვენი, ამხანაგო ტიტო, ხელმძღვანელობით სახელოვანი ფეხოსანი ჩაწერეს კაცობრიობის უბრალოების მტერზე ჩვენი საერთო გამარჯვების ისტორიაში.

კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელისა და სახელმწიფოს მეთაურის პოსტზე თქვენ მრავალწლიანთან არის დაკავშირებული ახალი სოციალისტური იუგოსლავიის ქმნადობა და განვითარება.

ჩვენს ქვეყანაში გიცნობენ თქვენ, როგორც მშვიდობის განმტკიცებისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარების დამცველს. თქვენი უშუალო მონაწილეობით იუგოსლავიის საგარეო პოლიტიკამ ეროვნული სოციალისტურ გარდაქმნის. ჩვენი პარტიისათვის, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირისათვის, ლენინის აზრი და საქმე მუდამ იყო ჩვენი ძალის წყარო, ახალ წამოწყებათა და მოქმედებათა წყარო, ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის მშენებლობისა და სოციალისტური საზოგადოებრივი ურთიერთობის განგეთარებაში ლენინის მოძღვრების არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა. იგი გახდა სამეფოდ ჩვენი, იგი ვეიჩეგენებს მიმართულებას, იგი მთავარნების წყაროა. სოციალისტური საზოგადოების ყველა ახლანდელი მშენებლისათვის, ყველასათვის, ვინც იბრძვის თავისუფლებისთვის, დამოუკიდებლობისა და იმ უფლებისათვის, რომ თვითონ განაგებდეს თავის ბედს.

ლენინს მიაჩნდა, რომ ახლისათვის ბრძოლის ფორმების მრავალგვარობა სოციალიზმის, როგორც იდეისა და როგორც პრაქტიკის, ძალაა, და ეს არაერთხელ დაუდასტურებია ცხოვრებას. ლენინის მოძღვრების ცოცხალ ნარჩენობა და დაუბრეკელი ძალა, ეუნინარეს ყოველისა, გამომდინარეობს მისი შემოქმედებითი დიალექტიკური მეთოდიდან. ლენინს გენია ითელსწინებდა, რომ საჭიროა სოციალისტური ახალი და პრაქტიკის გამდიდრება. ახალი ცოდნითა და

საპასუხო სიტყვაში ამხ. **იოსიპ ბროზ ტიტომ** ჯერ ითქვა: ამ მაღალ ჯილდოს, მინდა ხაზი გავუსვა, განაგრძო მან, რომ იგი მინიჭნია არა მარტო პირადად ჩემი დამსახურების, არამედ ავრეთვე ყველა იუგოსლავი კომუნისტის დამსახურების აღიარებად, რომელებმაც ჩვენი ქვეყნის მუშათა კლასისა და ხალხების სათაეგში განვლეს თავგანწირული ბრძოლის ძნელი გზა რევოლუციის გამარჯვებისაკენ, რომლებმაც ეროვნული ფაშისტ დამონიზელებთან ბრძოლაში თავისი ქვეყნის ხალხის ნათელი მომავლისათვის. კარგად არის ცნობილი „ამანაგ ვალტერის“ — კომინტერნის ისტორიული მეშვიდე კონგრესის მონაწილის აქტიური. ინტერნაციონალისტური საქმიანობა, კონტრეფაქტი, რომელშეც დაისახა ფაშიზმისა და ომის წინააღმდეგ ერთიანი მუშათა და ფართო სახალხო ფრონტის შექმნის ამოცანა.

როცა დადგა ნრისახე ომის განსაცდელის ჟამი, იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს **1941** წლის 22 ივნისს, საბჭოთა კავშირზე

ლ. ი. ბრეჟნევი, გ. ი. ვორონოვი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. კირილენკო, ა. ნ. კოსიგინი, ა. ი. პელშე, დ. ს. პოლიანსკი, მ. ა. სუსლოვი, ა. ნ. შელეპინი, ბ. ე. შელესტი, ი. ვ. ანდროპოვი, ა. ნ. დემიჩევი, ბ. ნ. პონომარიოვი, ვ. ს. სოლომენცევი, დ. ო. უსტინოვი, ი. ვ. კაბანენოვი, კ. ო. კატუშევი, სხვა ოფიციალური პირები.

ორდენის გადაცემის დროს გამოვიდა ამხ. ნ. ვ. პოდგორნი.

ჩვენ აქ შეგიკრიბეთ, თქვა მან, იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტისათვის, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის თავმჯდომარის ამხანაგ იოსიპ ბროზ ტიტოსათვის ლენინის ორდენის გადაცემის საზეიმო ცერემონიაზე. ამ ორდენით სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმ მა დაჯილდოვა ამხანაგი იოსიპ ბროზ ტიტო, აღნიშნა რა მისი დამსახურება ფაშიზმის წინააღმდეგ ერთობლივ ბრძოლაში, მნიშვნელოვანი წვლილი საბჭოთა კავშირისა და იუგოსლავიის ხალხთა ძმური მეგობრობისა და ყოველმხრივი ურთიერთობის განვითარებასა და განტკიცებაში, აქტიური მონაწილეობა მიეღო ხალხთა თანაარსებობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარებისათვის ბრძოლაში და დაბადების 80 წლისთავთან დაკავშირებით.

საბჭოთა ადამიანები გიცნობენ თქვენ, ამხანაგო ტიტო, როგორც საერთაშორისო კომუნისტური და მუშათა მოძრაობის თვალსაჩინო მოღვაწეს, საბჭოთა კავშირის მეგობარი სოციალისტური იუგოსლავიის მშრომელთა გამოჩენილ ხელმძღვანელს. ჩვენ გვახსოვს, რომ თქვენ მონაწილეობდით დიდი ოქტომბრის სოციალისტურ რევოლუციაში, რომელიც სოციალიზმი და ეროვნული განთავისუფლებისათვის მთელი მსოფლიოს ხალხთა ბრძოლის განვითარების მძლავრი ამჩაჩარებელი იყო.

დაადეკით რა პროფესიონალი რევოლუციონერის გზას, თქვენ განვლეთ ცხოვრების მკაცრი სკოლა, ბანდით იუგოსლავ კომუნისტთა აღიარებული ხელმძღვანელი ბრძოლაში თავისი ქვეყნის ხალხის ნათელი მომავლისათვის. კარგად არის ცნობილი „ამანაგ ვალტერის“ — კომინტერნის ისტორიული მეშვიდე კონგრესის მონაწილის აქტიური. ინტერნაციონალისტური საქმიანობა, კონტრეფაქტი, რომელშეც დაისახა ფაშიზმისა და ომის წინააღმდეგ ერთიანი მუშათა და ფართო სახალხო ფრონტის შექმნის ამოცანა.

როცა დადგა ნრისახე ომის განსაცდელის ჟამი, იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს **1941** წლის 22 ივნისს, საბჭოთა კავშირზე

ᲘᲝᲡᲘᲤ ᲑᲠᲝᲖ ᲢᲘᲢᲝᲡ ᲛᲘᲛᲦᲔᲑᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲑᲐ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲛᲔᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

□

საბჭოთა საზოგადოებრიობა აღნიშნავდა ფართოდ აღნიშნოს ბულგარეთისა და საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის“ გიორგი დიმიტროვის დაბადების 90 წლისთავი. ღირსშესანიშნავ თარიღს ეძღვნება სალამები, ლექციები, კონცერტები, გამოფენები, რომლებიც იმართება ქვეყნის ბევრ ქალაქში.

როგორც საკავშირო კორესპონდენტს სსრ კავშირის კულტურის სამინისტროში უთხრეს, სსრ კავშირის რევოლუციის ცენტრალურ მუზეუმში 15 ივნისს გაიხსნება დიდი გამოფენა, რომელიც ასახავს ბულგარელი ხალხის სახელოვანი შვილის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. მნახველები გაეცნობიან მრავალ ფოტო მასალასა და დოკუმენტს ჩვენი ქვეყნისა და ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის არქივებიდან. მეორე ფოტოსალუსტრაციო გამოფენა გადაწყდა გაიხსნას მ. ი. კალინინის მუზეუმში.

გ. დიმიტროვის ნაწარმოებები, მოგონებები მის შესახებ წარმოდგენილი იქნება წიგნის გამოფენებზე, რომელიც ყველა მოკავშირე რესპუბლიკაში გაიმართება. მათგან უდიდესი იქნება საბჭოთა და ბულგარული გამოცემების ექსპოზიცია საბჭოთა კავშირის უნიკალურ ლიტერატურის სახელმწიფო ბიბლიოთეკაში. მის მოწყობაში მონაწილეობენ საფიის კირილესა და მეთოდეს სახელობის ბიბლიოთეკის მეცნიერი თანამშრომლები.

გადაწყდა ზოგიერთ ბულგარული მუსიკის დღეები. მოსკოვის, ნოვოსიბირსკის, ბაქოსა და სხვა ქალაქების მსახიობნი გამოსმენენ გამოჩენილი ბულგარელი ავტორების სიმფონიურ ნაწარმოებებს. საბჭოთა შესრულებლებთან ერთად კონცერტებში გამოვლენ ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის მუსიკოსები — საერთაშორისო კონკურსების ლაურეატები.

ღირსშესანიშნავ თარიღს უკავშირდება ბულგარელ ავტორთა ბიესების ჩვენება საბჭოთა სცენაზე. რამდენიმე სპექტაკლს ნახავენ მოსკოველი მაყურებლები. საბჭოტვრო თეატრში დაიდგმება კ. ზიდაროვის პიესა „მეფის წყალობა“, საბჭოთა არმიის თეატრში — ვ. ნეშკოვის „სხვისი სახელით“, „სოფელმენიში“ — რ. სტოიანოვის „ოსტატები“. ბულგარელ დრამატურგთა პიესებს ნახავენ ლენინგრადის, ბაქოს, ტომსკის, ბორკის, თბილისის, ხარკოვისა და საბჭოთა კავშირის სხვა ქალაქების თეატრალური ხელოვნების მოყვარულნი.

ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲣᲨᲘᲨᲠᲝᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ბერლინი, 6 ივნისი. (საკ.დესი). გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ჰონეკერმა სადილი გამართა სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ა. გრომიკოს პატივსაცემად, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად იმყოფება აქ.

თავის გამოსვლაში სადილზე ე. ჰონეკერმა თქვა; სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მოღვაწეობას სკკპ XXIV ყრილობის სამშვიდობო პროგრამის განხორციელებისათვის, საბჭოთა კავშირის საგარეო პოლიტიკის მიღწევებს, რომლებიც მოპოვებულია უკანასკნელი რამდენიმე კვირის განმავლობაში, გადამწყვეტი, ისტორიული მნიშვნელობა აქვთ სოციალისტური სახელმწიფოების ბრძოლაში ევროპის უშიშროების უზრუნველყოფისა და მთელი მსოფლიოს მშვიდობისათვის.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ნ. ვ. პოდგორნის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ა. ნ. კოსიგინისა და ამერიკის, შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ნიქსონის მოლაპარაკების შედეგად მიღწეული იქნა შეთანხმებები, რომლებიც ამკვიდრებენ მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპებს როგორც ერთადერთ საფუძველს სხვადასხვა საზოგადოებრივი წყობილების სახელმწიფოთა ნორმალური ურთიერთობისათვის. მიღწეულია პროგრესი ევროპაზე შუაზეგანმოდებულ ბალტიკურ ზღვაში და სხვა საკითხებზე, რომლებსაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ მთელი მსოფლიოს მშვიდობისა და ხალხთა თანამშრომლობისათვის.

გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან სსრ კავშირისა და პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის ხელშეკრულებათა რატიფიკაცია, დასავლეთ ბერლინის საკითხებზე ოთხმხრივი შეთანხმების დასკვნითი ოქმისა და გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან, აგრეთვე დასავლეთ ბერლინის სენატთან გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შეთანხმებათა ხელმოწერა, თქვა ე. ჰონეკერმა, საშუალებას გვაძლევს ვილაპარაკოთ ახალი ეტაპის პოლიტიკის განვითარებაში, ევროპის საველმწიფოების თანამშრომლობაზე. სრული უფლება გვაქვს, ვთქვათ, რომ ყოველივე ეს საბჭოთა კავშირისა და მის ერთგულ მეგობარ ძმურ თანამეგობრობაზე შეკავშირებული სოციალისტური სახელმწიფოების, ბრძნული და თანამიმდევრული მშვიდობიანი პოლიტიკის შედეგია.

„ჩვენი საუბრების დროს ვლაპარაკობდა ლეონიდ ილიას-ძე ბრეჟნევი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად იმყოფებოდა აქ.

ბერლინის აეროდრომზე ა. ა. გრომიკო გააცილეს გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის სრული ერთიანობა. ხაზი გაუსვა ე. ჰონეკერმა.

გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან მოსკოვსა და ვარშავაში დადგმულმა ხელშეკრულებებმა, ოთხმხრივმა შეთანხმებამ და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შეთანხმებებმა გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასა და დასავლეთ ბერლინის სენატთან აღმოფხვრეს ყველა დაბრკოლება უშიშროებისა და თანამშრომლობის საკითხებზე სრულიად ევროპის თათბირის მოწვევის გზაზე. საბჭოთა კავშირისა და სხვა სოციალისტური სახელმწიფოების პოლიტიკის მეოხებით, ხაზი გაუსვა ე. ჰონეკერმა, გახსნილია იმის გზა, რომ დაიწყოს აქტიური მრავალმხრივი მზადება სრულიად ევროპის თათბირისათვის.

ე. ჰონეკერმა შემდეგ აღნიშნა, რომ დადგა დრო დაიწყოს აზრთა გაზიარება გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკასა და გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას შორის ნორმალური ურთიერთობის დამყარების შესახებ საერთაშორისო სამართლის ნორმების საფუძველზე.

მჯიდრო შეკავშირება საბჭოთა კავშირის გარშემო და სოციალისტური თანამეგობრობის ერთიანობისა და მეკავშირეობის სულ უფრო განმტკიცება — ეს საწინდარი შემდგომი წარმატებებისა და მშვიდობისა და სოციალიზმისათვის, იმპერიალიზმის აგრესიული ხრიკების წინააღმდეგ ბრძოლაში, განაცხადა ე. ჰონეკერმა. გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა კვლავაც თანმიმდევრულად გაანორციელებს ზეთანხმებულ პოლიტიკას მშვიდობისა და ხალხთა ურთიერთგაგების ინტერესებისათვის.

გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა მადლობა უძღვნა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმსა და საბჭოთა მთავრობას წარმატებითი ღონისძიებების გამო მთელი სოციალისტური თანამეგობრობის მშვიდობისმოყვარული პოლიტიკის ინტერესებისათვის.

საპასუხო სიტყვაში ა. ა. გრომიკომ თქვა, რომ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელმძღვანელებთან გაიმართა ხუთნრები ორივე ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის საკითხებზე, რომელებიც ეხება ევროპის ვითარებასა და მსოფლიოს მდგომარეობას.

ა. ა. გრომიკომ აღნიშნა სსრ კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შეხედულებათა სრული ერთიანობა.

* * *

ბერლინი, 6 ივნისი (საკ.დესი) დღეს ბერლინიდან გაემგზავრა სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად იმყოფებოდა აქ.

ბერლინის აეროდრომზე ა. ა. გრომიკო გააცილეს გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის სრული ერთიანობა. ხაზი გაუსვა ე. ჰონეკერმა.

ᲔᲠᲗᲐᲜᲘᲐᲜᲘ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲤᲔᲓᲔᲠᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ

ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘᲗ ᲕᲘᲢᲐᲜᲐᲛᲘ. განთავისუფლების სახალხო შეიარაღებული ძალების მებრძოლები წარმატებით უტევენ საოგონის ჯარების გამაგრებულ პუნქტებსა და პოზიციებს.
ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗ: პატიოსტება ცენტრალურ პლატზე ბრაზლების დროს.
ვიი-ხაკდესის ფოტო.

ᲕᲘᲢᲐᲜᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲜᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘ

ᲕᲘᲔᲢᲜᲐᲛᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘᲗ ᲕᲘᲢᲐᲜᲐᲛᲘ. (ᲮᲐᲑᲐᲠᲝᲕᲡᲙᲘ). ᲒᲐᲜᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲑᲠᲫᲝᲚᲗᲐ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲨᲔᲢᲘᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ ᲒᲐᲜᲡᲐᲖᲦᲕᲠᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲜᲐᲜᲐᲮᲘ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲡᲐᲖᲦᲕᲠᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐᲨᲘ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ. ᲔᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘ ᲞᲠᲘᲝᲠᲘᲢᲔᲢᲘ ᲡᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ. ᲔᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘ ᲞᲠᲘᲝᲠᲘᲢᲔᲢᲘ ᲡᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲨᲠᲝᲛᲚᲝᲒᲐ ᲛᲢᲙᲘᲪᲓᲔᲑᲐ

ᲞᲠᲔᲡᲐ ვრცლად აშუქებს იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტის, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის თავმჯდომარის იოსიპ ბროზ ტიტოს ყოფნას მოსკოვში. რომელიც სსრ კავშირში ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტით ჩამოვიდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მოწვევით. მოამე სოციალისტური ქვეყნების გაზეთები. პროგრესული პრესა იუწყებიან, რომ იოსიპ ბროზ ტიტოს გადაეცა ლენინის ორდენი, დაწერილებით აუშუქებენ ამ კომენტარს სიტყვიან სიტყვებს, რომლებიც საპატიო სტუმრის პატივცემულ კრემლში გამართულ სადღეგრძელოზე წარმოთქვეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ლ. ი. **ბრეჟნევმა** და **იოსიპ ბროზ ტიტომ.**

ᲑᲔᲚᲒᲠᲐᲓᲘ, 6 ივნისი. (საკ.დესი). ჩვენი ქარხნის მუშები, ინჟინრები, მთელი კოლექტივი მხურვალედ მიესალმება იუგოსლავიისა და საბჭოთა ხელმძღვანელების ახალ შეხვედრას, დარწმუნებულნი ვართ, რომ იუგოსლავიის პრეზიდენტის ოფიციალურ ვიზიტი ორმხრივ ურთიერთგაგებას, ხელს შეუწყობს ორივე ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის შეთანხმებათა ნიკოლოზ ვიქტორის-ძე პოდგორნი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ალექსი ნიკოლოზის-ძე კოსიგინი, ყველა დამსწრე საბჭოთა ამხანაგი. საბჭოთა კავშირის ხალხებს ვუსურვებ ბედნიერებასა და ყოველმხრივ პროგრესს.

დაე კვლავაც წარმატებით ვითარდებოდეს იუგოსლავიისა და საბჭოთა კავშირის მეგობრული ურთიერთობა! ეაუშარჯოს მშვიდობასა და სოციალიზმს მთელ მსოფლიოში. (ხანგრძლივი ტაში).

ᲒᲣᲚᲒᲐᲠᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲜᲘ ᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲤᲘᲖᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲗᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ᲣᲚᲝᲪᲐᲕᲔᲜ Ა. ᲓᲔᲕᲘᲡᲡ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 6 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ. (ᲡᲐᲙ.ᲓᲔᲡᲘ). ანჯელა დევისი, რომლის უდანაშაულობა დადასტ

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, ტაშკენტელო მეგობრებო!

მოკავშირე რესპუბლიკათა დედაქალაქების დღეები თბილისში

თბილისში გრძელდება მოკავშირე რესპუბლიკათა დედაქალაქების დღეები, რომლებიც მოაწყეს საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტმა და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ოქტომბრის რაიონის მშრომელებმა 5 ივნისს მიიღეს ტაშკენტელი სტუმრები — შუა აზიის სოფლის მეურნეობის ეკონომიკის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის დირექტორი, ეკონომიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე ხ. ჯალილოვი, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, ლიტერატურათმცოდნე და დრამატურგი ტ. საბიროვი, უზბეკეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის უზბეკეთის ხალხთა ისტორიის ინსტიტუტის სახელობის მუზეუმის დირექტორი, ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი ნ. სადიკოვი.

მოძმე უზბეკეთის დელეგატებმა თბილისში ჩამოსვლის პირველ დღეს მოაწყეს ექსკურსია ქალაქში, დაათვალიერეს ღირსშესანიშნავი ადგილები, საბურთალოს, დიდმის ახალი საცხოვრებელი რაიონები, იყვნენ გამარჯვების პარკში ღია ცის ქვეშ მოწყობილ მუზეუმში.

ნაშუადღევს ტაშკენტელი სტუმრები შეხვდნენ ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატის, გამომცემლობების „საბჭოთა საქართველოს“, „განათლების“, „ნაკადულის“, „საბჭოთა ხელოვნების“ მუშაკებს.

შეხვედრა შესაფერი სიტყვით გახსნა გამომცემლობა „განათლების“ დირექტორმა პოეტმა ხ. ბერულავამ.

ძვირფას სტუმრებს გულთბილად მიესალმნენ გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველოს“ განყოფილების გამგე ა. ჩიქოვანი, გამომცემლობა „ნაკადულის“ საბავშვო წიგნის სახლის დირექტორი ჯ. ჭანტურია.

შეკრებილებმა დიდი ინტერესით მოისმინეს პროფესორ ხ. ჯალილოვისა და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორის ტ. საბიროვის გამოსვლები, რომლებმაც ილაპარაკეს საბჭოთა უზბეკეთის ეკონომიკის აყვავებაზე, ლიტერატურაზე და ხელოვნების განვითარებაზე, მომავ ხალხთა მეგობრულ ურთიერთობაზე.

6 ივნისს უზბეკმა სტუმრებმა ლექციები წაიკითხეს 26 კომისრის სახელობის, ორჯონიკიძის სახელობის მანქანათსამშენებლო ქარხნებში, № 1 საშკერეული ფაბრიკასა და მოდელების სახლში.

— შეხვედრა საქართველოს დედაქალაქის მშრომელებთან ჩვენთვის განსაკუთრებით სასიამოვნო და სასახარულოა, — თქვა საქინფორმის კორესპონდენტთან საუბარში პროფესორმა ხ. ჯალილოვმა. — ტაშკენტის ერთ-ერთი უდიდესი ასაკი პროსპექტი მოთა რუსთაველის სახელ. ატა-

ცოდნის ალბომი

ჩვენი ქვეყნის ზოგადსაგანმანათლებელო სკოლებმა დღესაყვანი, გამოსაშვები და საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი გამოცდებია. ეს მეტად სპასუხისმგებლო ეტაპია სასკოლო ცხოვრებისა, გამოცდების მიდეგებში ერთად ითვლიან ახალგაზრდა პედაგოგიური კოლექტივების მიერ გაწეული დიდი შრომა, სასწავლო მუშაობის ფაკარგი, მთელი სკოლის სახე.

საქართველოს სს რესპუბლიკაში წლეულს ათი ათასობით ქალაქელი და ბავშვი იბრძოლებს საშუალო განათლების ატესტატის მისაღებად, რვა კლასის დამთავრების მოწმობა „ე უფრო მეტ მოსწავლეს უნდა მიეღოს. ეს დიდი არმიაა, რომლის ძალისა და უნარისათვის შემდგომი სწორი მიმართულების მიცემა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული გამოცდების ორგანიზებულად ჩატარებაზე. საგამოცდო კომისიების ობიექტურობაზე, მათს მოქალაქეობრივ, პედაგოგიურ შეგნებულობაზე.

მეათეკლასელები პირველად 30 მაისს წარსდგნენ გამოცდებზე. მათ ამ დღეს მშობლიურ ლიტერატურაში ჰქონდათ წერითი გამოცდა. განათლების სამინისტროდან მიღებულ დალუქულ პაკეტებში, რომლებიც ყველგან დილის 9 საათზე გაიხსნა, სხვადასხვა სკოლისათვის სრულიად სხვადასხვა თემა აღმოჩნდა. ისინი ისე იყო შერჩეული, რომ ორი გვლილი ლიტერატურული მასალის საკითხს მოიცავდა, მესამე კი განყენებული ხასიათისა იყო, რომელიც მოსწავლისაგან, გარდა პროგრამული მასალის ცოდნისა, მეტ საერთო გაწვითარებას, ნაკითხობასა და ლიტერატურულ გემოვნებას მოითხოვდა.

ასეთი თემები იყო: „ბუნება ქართველ რომანტიკოსთა შემოქმედებაში“; „გიორგი წერეთლის „პირველი ნაბიჯის“ პერსონაჟები“; „სიმბოლოს თემა ქართულ საბჭოთა ლიტერატურაში“; „ალ. ჭავჭავაძის შემოქმედების ძირითადი მოტიეები“; „ჩარჩენილი ბურჟუაზიის აღმოცენებისა და განვითარების ასახვა“ ლ. ჭონქაძის „სერამის ციხისა“ და ლ. არდაზიანის „სოლომონ ისაკის მეგანუაშვილის“ მიხედვით“; „ფიქრები თანამედროვე ქართულ პოეზიაზე“; „ამ ადამიანთა საქმეებმა და სიმამაცემ უზრუნველყო შენი თაობის სიცოცხლე“; „მე შთაგონებით ვკითხულობდი ბუშკინს“; „ვლეხობა ეგზეტერ ნინოშვილის მოთხრობების მიხედვით“; „ბრძოლის ველზე დაცემულნი კვლავ ცოცხლობენ“...

ყველა ეს თემა მეტნაკლებად ცნობილია მეათეკლასელთათვის. ამ საკითხების უმრავლესობა, რა თქმა უნდა, გაკვეთილებზე შეისწავლეს, ნაწილი ფაკულტატიური მეცადინეობის დროს გაიცეს, ზოგიც ლიტერატურის წრის სხდომებზე განიხილეს. ასე რომ სრულიად ეუცნობი, მოულოდნელი მითთვის არაფერი ყოფილა. ახლა საქმე ის იყო, მოსწავლეებმა როგორ გამოიყენებდნენ თეორიათა ცოდნას, შეძლებდნენ თუ არა საკუთარი ნაზარეგის სწორად ჩამოყალიბებას თხზულებებში, ჰქონდათ თუ არა დამოუკიდებელი მუშაობის საკმარისი უნარ-ჩვევები. თავისთავად ცხადია, რომ ამ ამოცანის გადაჭრა დამოკიდებული იყო სასწავლო წლების მანძილზე გაწეულ შრომაზე, მოსწავლეთა სიპეჯეთეზე, მათს თანმიმდევრულ მუშაობაზე, პედაგოგთა ცოდნა-გამოცდილებასა და გარჯილობაზე, სკოლის მუშაობის საერთო სტილზე და ოჯახზეც...

გამოცდები ორგანიზებულად ბიბის ჩვენი დედაქალაქის 111-ე საშუალო სკოლაში. აქ ქართულ და რუსულ სექტორებზე ორმოცამდე მეათეკლასელი აბარებდა გამოცდებს მშობლიურ ლიტერატურაში. სკოლის დირექტორი (დირექტორი ე. ცაცანაშვილი) თავის დროზე ეზრუნა გამოცდების წარმატებით ჩატარებისათვის, და შედეგებიც მეტაფიოდ გამოჩნდა პირველსავე გამოცდაზე: არავითარი ზედმეტი ფუსფუსი, იმ დღეს არც ერთი მშობელი არ გაჯარებია სკოლას, მორიგე მასწავლებლებიც ეს ფეხაკრეფით გაივლიდნენ ხოლმე დერეფნებში. მოსწავლეები უზრუნველყოფილი იყვნენ საწერ-ელმოთა და სხვა მოწყობილობით. არც ქართულ და არც რუსულ სექტორზე არც ერთ მოსწავლეს არ ჰქონდა მოტანილი საგანის მასწავლებლებმა ხოშტარიამ და ა. ალუთინოვამ ძმურადაც გამოიჩინეს პედაგოგიური ტაქტი: როდესაც პაკეტები გახსნეს და საწერი თემები წაიკითხეს, ისეთი სიამოვნება აღიბეჭდვა სახეებზე, თითქოს ძალიან მოსწონებოდეთ თემები. ამით გაიმხნევეს, საკუთარ ძალებსა და ცოდნაში დაარწმუნეს თავიანთი ოზრდილები. თუმცა, „აცქა რომ თქვა, თემები მაინცდამაინც არ იყო მოლად ოპტიმიზმის მომცემი, მოსწავლეებმა, მართალია, კეთილსინდისიერად, დამოუკიდებლად წერეს თხზულებები. როგორც ჩანდა, მათ ამის უნარი თავის დროზე გამოუმუშავეს პედაგოგებმა. ნაწილმა გაბედულად მოკიდა ხელს განყენებულ თემას. მაგალითად „ამ ადამიანთა საქმეებმა და სიმამაცემ უზრუნველყო შენი თაობის სიცოცხლე“, რომლის დასაწერად საჭირო იყო დიდი სამამულო ომისადმი მიძღვნილი საბჭოთა ლიტერატურის ცოდნა, რასაც სასწავლო პროგრამა არ ითვალისწინებს. მოსწავლემ მთელი ექვსი საათი თავუღებლივ იწრამა. ვნახოთ, რა შეფასებას მიიღებს მისი თხზულება...

ასევე ორგანიზებულად, მაღალ დონეზე ჩატარდა მეათეკლასელთა პირველი გამოცდები თბილისის № 61-ე (დირექტორი ლ. ჩხარტიშვილი), 62-ე (დირექტორი გრ. ონიანი), 47-ე (დირექტორი თ. ჩიხლაძე), მე-19 (დირექტორი ირ. ბაჩიძე), 124-ე (ე. ჯაფარიძე) და რუსუბოლიკის სხვა საშუალო სკოლებში. არანაკლებ ორგანიზებულია ბოლოდროინდელი დღეები.

სკოლებში ცოდნის დიდი მკა დასაწყისი ქარგა. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ საგამოცდო კომისიები კვლავაც ასე გულდაგულმოდგმულ მუშაობას, დიდი პასუხისმგებლობით მოეკიდებიან თავიანთი მოვალეობის შესრულებას, წარმატებით გადაკრავან ამ სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ამოცანას, მტკიცედ, განუტრელად დაიცავენ განათლების სამინისტროს საგამოცდო ინსტრუქციის მოთხოვნებს.

ბ. ალავერდაშვილი.

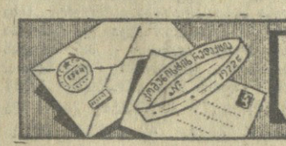

საქართველო 72

საქართველო უძველესი სასოფლო-სამეურნეო კულტურის ქვეყანაა. ქართველი ხალხი ბინადარი ცხოვრებისა და მიწათმოქმედების პატრიარქია, ამიტომ ჩვენს ყოფაში შემონახულ ხალხის ხელარმოდ ცოდნა-გამოცდილებას არა მარტო ეროვნული, არამედ ზოგადსაკაცობრიო მნიშვნელობა ენიჭება...

ჩვენი კოლეგიურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები თანამედროვე ტექნიკით შეიარაღდნენ, ხოლო ძველი სახელები, კვეშები, ფეხსები და სხვ. თითქმის განადგურდა, ხოლო რაც გადარჩა, თავის უკანასკნელ დღეებს ითვლის.

ზოგიერთ ოჯახში, მოხუცთა ხათრით, ჯერ კიდევ ინახავენ კაკს, ურემს, საქსოვ დაზგას, სამეთუნეო მორგვს, ავეჯს და სხვ. გარდაცვლაზე მოხუცი, და მის საყვარელ ნივთთა ინტენსიერი განადგურებაც იწყება. სამწუხაროდ, ნაკლებად ვიცით მათი ფასი; ნივთი ხომ „ადამიანის შრომის ჯამია“, ხანგრძლივი ძიებისა და რუდუნების შედეგი, კაცობრიობის კულტურის ელემენტი და ისტორიის უტყუარი წყარო. ამიტომ სანამ „ბელმანებზე“ ხელს აღვმართავდეთ, კარგად უნდა ავწონ-დაგწონთ — იქნებ ვინმეს გამოადგეს ისინი...

ამ ორმოცდაათიოდე წლის წინათ სოფლად უკვირდათ, აგტომანქანა უგზენილ როგორ დადიოდა, ახლა კი პირუტყვშემბული უომისა და საზიდარის ნახვა გასაოცარი. ასეა, ცხოვრება წინ მიდის. ახლა ვინ ინებებს კახეთიდან თბილისისაკენ კამეჩებშებმული ურმით გამომგზავროს და ლოჭინის ხეგნი ღამე გაათიოს... არა, მაგრამ ძველი ტრანსპორტის ნიმუშები როგორც რელიკვიები, ცხადია, უნდა შეგუნახოთ და შეგუნარჩუნოთ შთამომავლობას.

ძველი სახიდრებისა კი არა, თვით ძველი მანქანების შემონახვის საქმეც არასახარბიელოდ არის, თუ გავითვალისწინებთ ახლანდელი ტექნიკის განვითარების ტემპს, დღეს გამოყენებული ტრანსპორტი და საფეხრები ხვალ სამუზეუმო აღმოჩნდება. მაგალითად, სიამოვნებით დავათვალიერებდი ამ ოციოდე წლის წინათ საქართველოში გამოყენებული ავტომანქანების, ტრაქტორების და სხვა მისთანათა კოლექციას, მაგრამ, რამდენადაც ვიცი, ჩვენთან ასეთი გამოფენა-მუზეუმი არ არსებობს, მისი საჭიროება კი, რაც დრო გადის, უფროდაუფრო იგრძნობა.

ეს სამეცნიერო საქმეა და ფაფენებია დაუშვებელია. ჩვენს რესპუბლიკაში არსებული მუზეუმები ვერ უზრუნველყოფენ სოფლის მეურნეობის ტექნიკის და ტრანსპორტის გამოფენა-დაუნჯებას, მათ ამისათვის არც ბაზა გააჩნიათ და არც პროფილი. საჭიროა დროულად ჩამოყალიბდეს სასოფლო-სამეურნეო მუზეუმი, რომელიც თბილისში ჯერ კიდევ გაბეკლოთ ძველ ბალაბარ ტეუნიკას, ხალეულობრ მიწის დასამუშავებელ იარაღებს დაწყებული უმარტივესი ჩეკიდან და მარგილიდან დიდ ბუთნამდე; ტკერთნიდვისა და ტრანსპორტის საშუალებებს — მოკიდებულთ ქვეყრების საზიდი თუშიდან ქართულ ურმამდე, საფარეხლ, სალეწ, სანაიაგელ, სათიბ, საწნეხ, სასრეს, საცეხვ საფქვავ, სახარატო, სამეურნ, სამაბაკასვ და სხვ. უძველეს მრავალფეროვან მანქანა-დანადგარებს, მაბუ-ხაფანგებს, ოფინარ-ამწეებს და ა. შ. როგორც იტყვიან, სამკალი ბევრია.

ეფიქრობთ, ამ დიდ ეროვნულ საქმეს საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი უნდა ჩაუდგეს ხელ-ძღვანელობით. ინსტიტუტის შესაბამის კათედრებზე მცოვანი და დამსახურებული მეცნიერები მუშაობენ, რომლებიც ხალხეული ტექნიკის ნამდვილი შემატყველნი არიან და სიამოვნებით იკისრებენ მუზეუმის ორგანიზაციის საქმეს, მრავალრიცხოვანი სტუდენტები, წინასწარ შედგენილი პროგრამით, ადგილებზე ვამოვლენენ საჭირო ექსპონატებს და უზრუნველყოფენ მათ შეგროვებას.

ინსტიტუტს მდიდარი მატერიალური ბაზა და ფართო ტერიტორია მოეპოვება და მისთვის სამუზეუმო ადგილის გამნაწილა პრობლემა არ არის. და, ბოლოს, უნდა დავძინოდ, რომ სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტთან საკანძურის შექმნა კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს წარმოებაში მეცნიერულ ტექნიკური პროგრესის დანერგვას, სტუდენტთა საწარმო პრაქტიკას, აგრეთვე თავის ორმოცდაათი წლის-თავზე ინსტიტუტი მუზეუმის სახით ეკარგ საჩუქარს მიიღებს.

ვიმედოვნებთ, ამ წინადადებით ხელთანადო ორგანოები დაინტერესდებიან და ჩვენს რესპუბლიკას კიდევ ერთი კეთილმოწყობილი მუზეუმი შეემატება.

ლ. ფრუსიძე,
ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

ᲨᲔᲛᲝᲕᲣᲜᲐᲮᲝᲗ ᲨᲗᲐᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲡ

საჭირო შეიქმნას სასოფლო-სამეურნეო მუზეუმი

◆

ხუთ საუკუნეში შეიქმნა ამერიკაკანადის სასოფლო-სამეურნეო საწოგადოებასთან და ნაყოფიერ მუშაობას ეწევოდა როგორც ახალი ტექნიკის დაფერგვის, ისე ძველი სამუშაო იარაღების შემონახვის საქმეში. ამ მუზეუმმა 1928 წლამდე იარსება, შემდეგ გაუქმდა, ხოლო ექსპონატები ჯიბნა. დღეს თვითონ ცხოვრებამ მოითხოვა მისი აღდგენა, მით უმეტეს, რომ ასეთი მუზეუმი ბევრ ქვეყანაში არსებობს.

სამართლიანად ვამაყობთ, რომ პირველად საქართველოში შეიქმნა ჩაის საკრეფი მანქანა. რატომ არ უნდა გვქონდეს ამ შესანიშნავი გამოგონების პირველი მოდელები მუზეუმში ეფესპონირებული? ასევე ითქმის მთიანი რელიეფისათვის განკუთვნილ სამამულო ტრაქტორებზე, აგტომანქანებზისა და სხვა მექანიზმებზე.

საბჭოთა საქართველოს სოფლის მეურნეობას თვალსაჩინო წარმატებები აქვს: ეწყობა გამოფენები, კონკურსები, სადაც ჩვენი პროდუქცია აღიარებას და უმაღლეს ჯილდოებს იხვეჭს, ყოველივე ამას თავმოყრა უნდა, რაც მხოლოდ მუზეუმშია შესაძლებელი. მიღწევათა გამოფენების ექსპონატებსაც ხომ ფონდირება და დაცვა ესაჭიროება. ასევე ზრუნვა არ უნდა მთავრდეს, რადგან ეგი წარმოადგენს სოფლის მეურნეობის მაღალგადაფიქრებული კადრების სამეცნიერო ყველა განხრის აგრონომიერი სპეციალობით.

ინსტიტუტის შესაბამის კათედრებზე მცოვანი და დამსახურებული მეცნიერები მუშაობენ, რომლებიც ხალხეული ტექნიკის ნამდვილი შემატყველნი არიან და სიამოვნებით იკისრებენ მუზეუმის ორგანიზაციის საქმეს, მრავალრიცხოვანი სტუდენტები, წინასწარ შედგენილი პროგრამით, ადგილებზე ვამოვლენენ საჭირო ექსპონატებს და უზრუნველყოფენ მათ შეგროვებას.

ინსტიტუტს მდიდარი მატერიალური ბაზა და ფართო ტერიტორია მოეპოვება და მისთვის სამუზეუმო ადგილის გამნაწილა პრობლემა არ არის. და, ბოლოს, უნდა დავძინოდ, რომ სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტთან საკანძურის შექმნა კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს წარმოებაში მეცნიერულ ტექნიკური პროგრესის დანერგვას, სტუდენტთა საწარმო პრაქტიკას, აგრეთვე თავის ორმოცდაათი წლისთავზე ინსტიტუტი მუზეუმის სახით ეკარგ საჩუქარს მიიღებს.

ვიმედოვნებთ, ამ წინადადებით ხელთანადო ორგანოები დაინტერესდებიან და ჩვენს რესპუბლიკას კიდევ ერთი კეთილმოწყობილი მუზეუმი შეემატება.

ლ. ფრუსიძე,
ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲐᲖᲔ

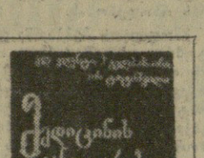

ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲘᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲘᲡᲔᲑᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲐ ᲓᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲨᲘ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲚᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს ვლ. ᲭᲘᲚᲘᲜᲘᲡ, აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ჰ. ᲨᲐᲰᲑᲐᲖᲘᲜᲘᲡ და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲑᲐ მოკავშირე რესპუბლიკათა დედაქალაქების დღეები, რომლებიც მოაწყეს საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტმა და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲑᲐ მოკავშირე რესპუბლიკათა დედაქალაქების დღეები, რომლებიც მოაწყეს საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტმა და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲐᲖᲔ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲚᲘᲐ საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს ვლ. ᲭᲘᲚᲘᲜᲘᲡ, აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ჰ. ᲨᲐᲰᲑᲐᲖᲘᲜᲘᲡ და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲑᲐ მოკავშირე რესპუბლიკათა დედაქალაქების დღეები, რომლებიც მოაწყეს საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტმა და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო ორგანიზაციამ. ბაკურ, ერევნის, კიშინიოვის, დუშანბეს მშრომელთა წარმომადგენლების შემდეგ აქ ჩამოვიდნენ მზიური უზბეკეთის წარმომადგენლები.

ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲐᲖᲔ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲚᲘᲐ „განათლებამ“ ახლახან გამოსცა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტების მექანიზაციის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის **სასოფლო-სამეურნეო იარაღ-მანქანების სახელმძღვანელოს** მეორე ნაწილი. **(მოსავლის ასაღები მანქანების თეორია და ანგარიში) გ. შხვეცაბაიასა და მ. ოშორიძის** ავტორობით.

ეს სახელმძღვანელო დიდ სამსახურს გაუწევს მაღალკვალიფიციური საინჟინრო კადრების მომზადების საქმეს. აღსანიშნავია, რომ ანალოგიური სხვა სახელმძღვანელო ქართულ ენაზე ჯერჯერობით არ მოგვეპოვება.

სახელმძღვანელო მოიცავს 379 გვერდს და შედგება შვიდი თავისაგან პირველ თავში განხილულია ბალახეული კულტურების ასაღები მანქანების პრინციპული სქემები და მოცემულია მათი ტექნოლოგიური გაანგარიშების საფუძვლები. (უსაყოფიერო მჭრელი აპარატების ფოცხების. სამუშაო ორგანოების და სხვ. თეორია). აქ მასალები თანმიმდევრობით არის ჩამოყალიბებული და ეს უფრო სრულყოფილს ხდის ამ სახელმძღვანელოს.

მეორე თავში ავტორები ძირითადად ეხებიან სალეწი მანქანებისა და კომბაინების კონსტრუქციულ და ტექნოლოგიურ სქემებს და იძლევიან მათს შედარებითს დახასიათებებს. ეს თავი დაწერილია სტუდენტებისათვის გასაგები ენით.

მოსავლის ასაღები მანქანების სამუშაო ორგანოების (მესამე თავი) დარგში ყურადღება გამახვილებულია ძირითადი მუშა ნაწილების (ტარაბუა, სალეწი ამაარატი, ჩალის სამეტყეი) ტიპების, პრინციპულ სქემებსა და გაანგარიშების საფუძველზე. მასალა მეთოდურად სწორად არის ჩამოყალიბებული. ავტორები მთავარ ყურადღებას აპარატების მუშაობას და თეორიულ საფუძვლებს უთმობენ.

ახალ გამოცემაში (წინასთან შედარებით) ამოღებულია „სასოფლო-სამეურნეო სატრანსპორტო მანქანები და ამწე მოწყობილობანი“. ეს საკვანძო სწორია, რადგან მექანიზაციის ფაკულტეტზე ახლა ცალკე საგნად იკითხება „მანქანათა ნაწილები და ამწე სატრანსპორტო მანქანები“.

საბოლოოდ ეფეთხე თავში განხილულია მარცვლის საწმენდი და მახარისხებელი მანქანების სამუშაო ორგანოების მუშაობის პრინციპები, სქემები და თეორიის საფუძვლები.

ტექნიკური კულტურების ასაღები მანქანებიდან, რომლებიც მეხუთე თავშია განხილული, ავტორები გამოაყოფენ კარტოფილის, ჭარხლის და სიმინდის ამღები ან ჩაის ბუჩქის სასხლავი და ფოთლის საკრეფი მანქანების მუშაობას. ეს თავი წინა გამოცემასთან შედარებით მოლიანად გადამუშავებული და განახლებულია. კარგად არის გაშუქებული ჭარხლის ფაცნარების და კონსტრუქტორების მიღწევები ჩაის საკრეფი მანქანების შექმნაში.

მეექვსე თავი მიძღვნილია სასოფლო-სამეურნეო იარაღ-მანქანების გამოცდისადმი. აქ განხილულია საზომი ხელსაწყოები და მათი გამოყენების მეთოდები. ეს მანქანები შექმნილი და დამზადებულია საქართველოს შრომის წითელი დროშის ორდენიან სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში პროფ. გ. შხვეცაბაიას ხელმძღვანელობით.

ბოლო— მეშვიდე თავში განხილულია სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო ენერგია და კუთვნილ ენერგოდანადგარები. ეს განყოფილება ისწავლება მანქანა-ტრაქტორთა პარკის ექსპლოატაციის კურსში, ამიტომ ჩვენი აზრით, საჭირო არ იყო მისი ვრცელად შეტანა.

უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმძღვანელოში ილუსტრაციები ზოგ შემთხვევაში უხარისხოდ არის შესრულებული. სწორად არ არის მითითებული მჭრელი აპარატის ზოგიერთი თეორიული საფუძვლები (გვ. 281, ქვემოდან მეორე აბზაცი). ჩვენი აზრით, შესაძლებელი იყო მეორე და მესამე თავის გაერთიანება. საჭირო იყო სახელმძღვანელოს მეტი ტირაჟით გამოცემა.

მიუხედავად ამ შენიშვნებისა, სახელმძღვანელო სამაგალითო ნაშრომია და მას დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია სოფლის მეურნეობის ახალგაზრდა სპეციალისტების აღზრდის საქმეში.

პროფესორი
ხ. ᲠᲝᲩᲘᲐ.

ᲗᲥᲕᲔᲜᲗᲕᲘᲡ, ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲔᲑᲝ!

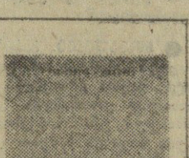

ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ-ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝ ᲘᲐᲠᲐᲦ-ᲛᲐᲜᲥᲐᲜᲔᲑᲘ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲚᲘᲐ „განათლებამ“ ახლახან გამოსცა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტების მექანიზაციის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის **სასოფლო-სამეურნეო იარაღ-მანქანების სახელმძღვანელოს** მეორე ნაწილი. **(მოსავლის ასაღები მანქანების თეორია და აანგარიში) გ. შხვეცაბაიასა და მ. ოშორიძის** ავტორობით.

ეს სახელმძღვანელო დიდ სამსახურს გაუწევს მაღალკვალიფიციური საინჟინრო კადრების მომზადების საქმეს. აღსანიშნავია, რომ ანალოგიური სხვა სახელმძღვანელო ქართულ ენაზე ჯერჯერობით არ მოგვეპოვება.

სახელმძღვანელო მოიცავს 379 გვერდს და შედგება შვიდი თავისაგან პირველ თავში განხილულია ბალახეული კულტურების ასაღები მანქანების პრინციპული სქემები და მოცემულია მათი ტექნოლოგიური გაანგარიშების საფუძვლები. (უსაყოფიერო მჭრელი აპარატების ფოცხების. სამუშაო ორგანოების და სხვ. თეორია). აქ მასალები თანმიმდევრობით არის ჩამოყალიბებული და ეს უფრო სრულყოფილს ხდის ამ სახელმძღვანელოს.

მეორე თავში ავტორები ძირითადად ეხებიან სალეწი მანქანებისა და კომბაინების კონსტრუქციულ და ტექნოლოგიურ სქემებს და იძლევიან მათს შედარებითს დახასიათებებს. ეს თავი დაწერილია სტუდენტებისათვის გასაგები ენით.

მოსავლის ასაღები მანქანების სამუშაო ორგანოების (მესამე თავი) დარგში ყურადღება გამახვილებულია ძირითადი მუშა ნაწილების (ტარაბუა, სალეწი ამაარატი, ჩალის სამეტყეი) ტიპების, პრინციპულ სქემებსა და გაანგარიშების საფუძველზე. მასალა მეთოდურად სწორად არის ჩამოყალიბებული. ავტორები მთავარ ყურადღებას აპარატების მუშაობას და თეორიულ საფუძვლებს უთმობენ.

ახალ გამოცემაში (წინასთან შედარებით) ამოღებულია „სასოფლო-სამეურნეო სატრანსპორტო მანქანები და ამწე მოწყობილობანი“. ეს საკვანძო სწორია, რადგან მექანიზაციის ფაკულტეტზე ახლა

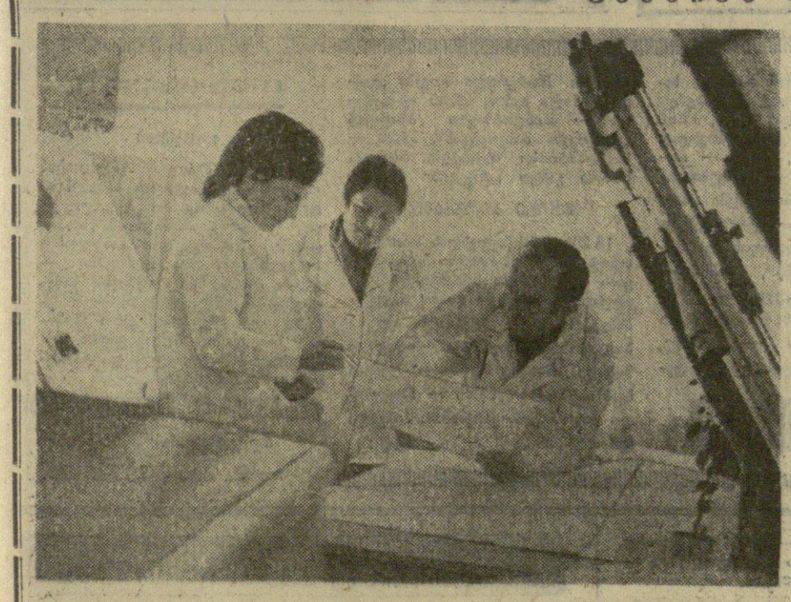

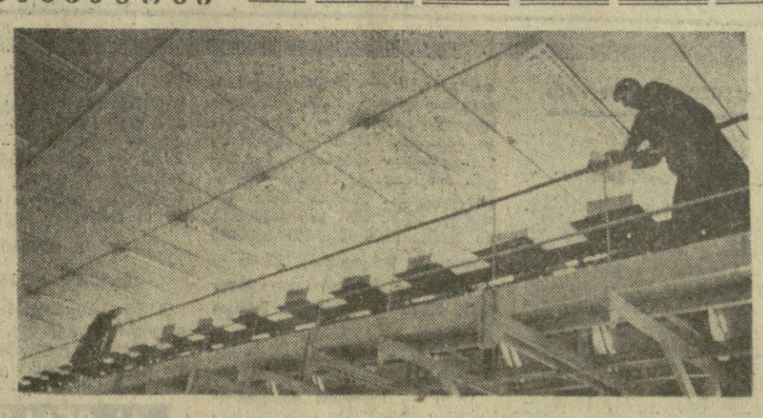

ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲐ ᲙᲚᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲨᲘ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს კოლექტივის მიერ შექმნილ ხელსაწყოებს დიდი წარმატება ხვდა ხაფრანგეთის, შვეიცარიის, თურქეთის, უნგრეთის, ალჟირის, კუბისა და სხვა ქვეყნების საერთაშორისო გამოფენებზე.

ამჟამად ამ სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს ინჟინრები და კონსტრუქტორები აქ დიაგნოზიტიკების შემნახავი, მომძღვანი და საკითხავი ავტომატური აპარატის „ფერკურის“ შექმნაზე მუშაობენ, რომელიც მზადდება სსრ კავშირის გაერთიანებული ენერგოსისტემის ცენტრალური სადისპეტჩერო პულტისათვის.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: ახალგაზრდა კონსტრუქტორები (მარცხნიდან მარჯვნივ). ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲮᲣᲚᲘ: ᲤᲘᲠᲣᲖᲐᲨᲕᲘᲚᲘ, Ჯ. ᲛᲐᲠᲯᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ და Ხ. ᲮᲘᲮᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ მუშაობენ.

Ა. ᲒᲐᲒᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ (ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ).

ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲐᲓ გაიზარდა ღია ბარათების, წერილების, ამანათების და სხვა კორესპონდენციების რაოდენობა. მთელი ეს უზარმაზარი ფოსტა თბილისის რკინიგზის ფოსტამტში იგზავნება. აქ კი საჭიროა მთელი კორესპონდენციის დროულად დამუშავება. თუ მოხალოცმა წერილებმა და ღია ბარათებმა ერთ დღეს მაინც დაიგვიანეს, ისინი თავიანთ დირეგულებას კარგავენ. ადამიანის დასახმარებლად მოვიდა ტექნიკა. ეს არის წერილების ავტომატური დახარისხების მანქანები, ამანათების დასახარისხებელი ავტომატური ხაზი და სხვ. ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: ამანათების ავტომატური დასახარისხების ხაზი.

Ა. ᲠᲣᲑᲐᲫᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ. (ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ).

ᲨᲔᲛᲝᲕᲣᲜᲐ

ქართული მუსიკა სოჭის ფესტივალზე

პარტიის სოჭის საქალაქო კომიტეტისა და მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო აღმასკომის გადაწყვეტილებით ქალაქ-კურორტში 1-5 ივლისს იმართება საბჭოთა ხელოვნების ფესტივალი, — უთხრეს საქინფორმის კორესპონდენტს საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიაში. ეს დათვალიერება ეძღვნება სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავს.

კონცერტებში მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოს ფილარმონიის პოპულარული საესტრადო ორკესტრი „რერო“ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის კომპოზიტორ გ. პევზნერის ხელმძღვანელობით, ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლი „ლალე“ (სამხატვრო ხელმძღვანელი ე. სეფაშვილი). მსმენელები შეხვდებიან რეპუბლიკის სახალხო არტისტს ს. ცინცაძეს მის საავტორო კონცერტზე. აუდერდება კომპოზიტორის მიერ ამ ბოლო წლებში შექმნილი ნაწარმოებები—საკვარტეტო თხზულებანი და 24 პრელუდია ფორტეპიანოსათვის.

ამ კონცერტებში მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოს სახელმწიფო კვარტეტი და რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი პიანისტი რ. გორელაშვილი. ლექციებს ქართული მუსიკალური ხელოვნების შესახებ წაიკითხავს მუსიკათმცოდნე ე. მაჭავარიანი.

გაიმართება აგრეთვე საქართველოს ხახალხო არტისტის, საერთაშორისო კონკურსების ლაურეატის მ. იაშვილის ორი სოლო-კონცერტი.

(საქინფორმი).

საქართველოს ჟურნალისტებზე

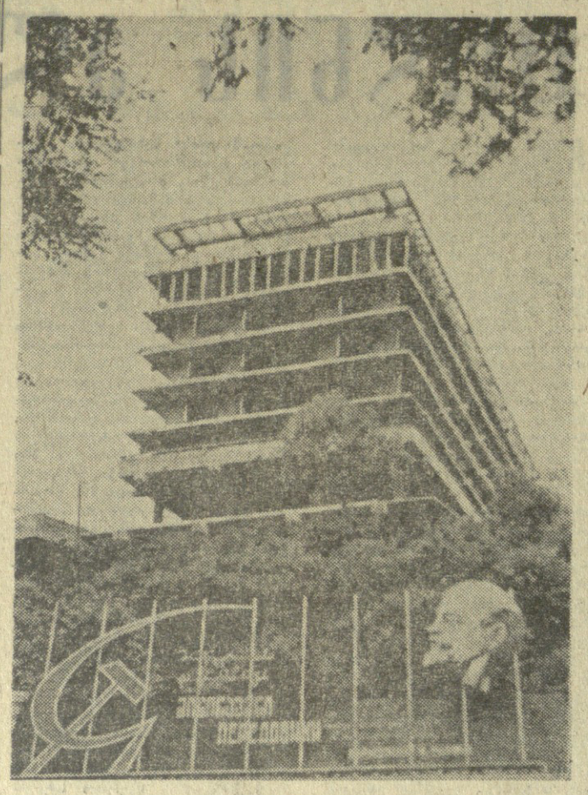

პროექტის სიახლენი

უკანასკნელ ხანს კიდევ უფრო დამშვენდა და გალამაზდა სახელგანთქმული კუორტერ-ბაღი ბორჯომი. კეთილმოწყობილი გახდა ქუჩები, სკვერები, მწვანე მცენარეებით მდიდარი ბაღებით. ქალაქი თითქოს გაფართოვდა, რაც ორიგინალურად დაგეგმილი სანაპირო დაბეტონდა, პეიზაჟს კარგად შეერწყა კიდევ ხიდები, მრავალართუღიანი სასლები.

ბორჯომში ცოტა ახალმშენებლობა როდია. ძველი სასტუმრის ახლო, მაღლობზე ლამაზიავნიანი შკიფსართულიანი სახლის კორპუსი აღმართულა, აქ ქალაქის ახალი 275-ადგილიანი სასტუმროს მშენებლობა მიმდინარეობს. ქალაქის არქიტექტურულ პეიზაჟს უთუოდ დაამშვენებს აგრეთვე ახალი ადმინისტრაციული შენობა.

მაგრამ ყველაზე საინტერესო ობიექტს მაინც კურორტის რკინიგზის ახალი ვაგზალი წარმოადგენს, რომელიც მდინარე ჩარხისწყლის ნაპირზე აშენდება. ვაგზალი ფართო, ნათელი არქიტექტურული ნაგებობა იქნება. პირველ სართულზე განლაგდება რესტორანი, სასტუმრო, ბუფეტი. ვაგზალს ორი პერონი ექნება, დახურული გადასავლელით მგზავრები გადადგენენ მეორე პერონზე, საიდანაც ბაკურიანის მატარებელი გავა. ვაგზლის შენობის პროექტის ავტორები არიან არქიტექტორი გ. მომმანიაშვილი და კონსტრუქტორი ლ. კალმაზეიძე.

სახუს იცვლის ბაკურიანის ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზის ვაგონებიც. ისინი უფრო ლამაზი, მოხერხებული და კომფორტაბელური შემადგენლობით შეიცვლება.

ს. კილაძე.

„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

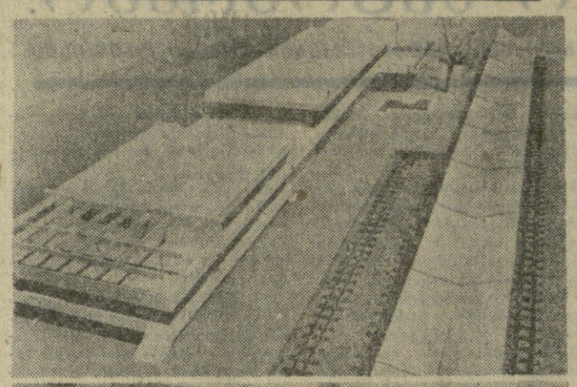

სურათებზე: მარცხნივ ახე გამოიყურება ახალი სასტუმროს მშენებლობა; მარჯვნივ — რკინიგზის ახალი ვაგზლის მაკეტი და ბაკურიანის ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზის ექსპერიმენტული ვაგონი.

ბაკურიანი

რეიკიავიკი

მატჩის მოლოდინში

— უდიდეს (ეს გადაუჭარბებელია) ინტერესით (ინტერესს იწვევს ისლანდიაში მომავალი [illegible] ბორის სპასკისა და რობერტ ფიშერს შორის, — უთხრა საკვლევის კორესპონდენტს საერთაშორისო გროსმაისტერმა, ნ. კრობეუსმა. იგი ეს-ეს არის დაბრუნდა რეიკიავიკიდან, სადაც ჩვენი საჭადრაკო ფედერაციის დავალებით ირკვეოდა მატჩის მომზადებასთან და მოწყობასთან დაკავშირებულ ზოგიერთ საკითხს.

...მეტოქენი ითამაშებენ ქალაქის ახალი რაიონის სპორტის სასახლეში. დარბაზი ხუთი ათას მაყურებელს იტევს. სულ კი ისლანდიის დედაქალაქში ცხოვრობს ასი ათასზე ცოტა მეტი კაცი. ასე რომ პრაქტიკულად რეიკიავიკის მთელ მოსახლეობას შეუძლია დაესწროს მატჩს.

საერთაშორისო საჭადრაკო ფედერაციის დამტკიცებული გეგმით, პირველი პარტია უნდა გაიმართოს 2 ივლისს. მატჩის რეგლამენტი ითვალისწინებს 24 პარტიას (25 აგვისტომდე). მოჭადრაკენი ერთმანეთს შეხვდებიან სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით 17-დან 22 საათამდე ადგილობრივი დროით, ანუ 20-დან ღამის 1 საათამდე მოსკოვის დროით. გადადებული პარტიების დამთავრება მოხდება მეორე დღეს. დასვენების დღეები — შაბათობით.

ასპარეზობის მთავარ მხჭედ დანიშნულია გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკის წარმომადგენელი საერთაშორისო გროსმაისტერი ლოტარ შმიდი.

მონაწილეთა და მსაჯთა მაგიდები განლაგდება სცენაზე. სცენის თავზე მონტაჟდება სპეციალური ეკრანი, რომელზეც ეისახება პარტიის მდგომარეობა ამა თუ იმ მომენტში. აგრეთვე უნდენებენ გროსმაისტერების მიერ მოსაფიქრებლად დახარჯულ დროსა და გაკეთებული ხვლების რაოდენობას.

მსოფლიოს ჩემპიონი და მისი თანმხლები პირები დაბინავდებიან სასტუმრო „საგაში“ (სად იცხოვრებს ფიშერი, ჭერჭერობით გარკვეული არ არის). ისლანდიელ ჭადრაკის მოყვარულთა შორის ბევრია სპასკის თაყვანისმცემელი, რომლებიც იცნობენ მის თამაშს საჭადრაკო ლიტერატურით. საჭადრაკო ლიტერატურას ახლა ბევრს შეხვდებით რეიკიავიკის წიგნის მაღაზიებში. მატჩის საორგანიზაციო კომიტეტი საერთაშორისო გროსმაისტერის ფრიდრიკ ოლაფსონის დახმარებით დახარბებდა, პროსპექტებისა და პროგრამების გარდა, ამზადებს ბროშურას მატჩების ისტორიის შესახებ მოჭადრაკეთა მსოფლიო პირველობაზე და სპასკისა და ფიშერის დაწვრილებითს ბიოგრაფიებს. გამოვა აგრეთვე სპეციალური საფოსტო მარკები და სუვენირი მონეტები. (საკდენი).

ბაკურიანელ-კუშნირის მატჩი

მესამე ყაიმი

რიგა. 6 ივნისი. (ტელეფონით). დღეს ლატვიის ცენტრალურ ხეჭადრაკო კლუბში გაიმართა მსოფლიო პირველობაზე ნ. გაფრინდაშვილ-ა.კუშნირის მატჩის მეათე გადადებული პარტიის დამთავრება. ნ. გაფრინდაშვილს ორი ზედმეტი პაიკი ჰქონდა, მაგრამ როგორც დეტალური ანალიზისას გამოირკვა, შავი მეფის ღია პოზიციის გამო კუშნირი ინარჩუნებდა კონტაქტებს.

პარტიის განახლებიდან რამდენიმე სვლის შემდეგ ეტლის და კუს გაცვლასთან ერთად კუშნირმა დაიბრუნა პაიკი, რის შემდეგ დაფაზე წარმოიქმნა ლაზიერების დაბოლოება. ამ დაბოლოებაში ნ. გაფრინდაშვილი ზედმეტ პაიკს ინარჩუნებდა, მაგრამ 53-ე სვლაზე მან არ მოინდომა ხანგრძლივი დამქანცველი ენდშპილით თამაში და მეტოქეს თვით გაუკვალა ლაზიერი, რის შემდეგ აშკარა გახდა საყაიმო შედეგი.

თეორიებს 55-ე სვლის შემდეგ მეტოქეები დაზავდნენ.

ეი გადადებული პოზიცია: თეორიები — მფ12, ლd8, ეd1, კa4, პ-ბი: g2, h3 (6); შავები — მფg8, ლe8, ეb8, კf8, პ-ბი g7, e6, g6, h5 (8).

პარტიის დამთავრება ანუ [illegible] მართა.

44... ლf2 (ჩაწერილი სვლა) 45. კe5 ეb5 46. ლb8 ლf5 47. კd6 ეd5 48. ე:d5 ed 49. კ:f8 ლ:f8 50. ლ:b7 ლd6+51. მფg1 d4 52. მფf2 ლf4+53. ლf3 ლ:f3+ 54. მფ:f3 მფf7 55. მფe4 ყაიმი.

ამრიგად, ათი პარტიის შემდეგ ანგარიშია 6,5-3,5 ნონა გაფრინდაშვილის სასარგებლოდ. მსოფლიოს ჩემპიონის წოდების შესანარჩუნებლად მას დარჩენილი ექვს პარტიაში ერთნახევარი ქულაა ყოფნის. რაც შეეხება კუშნირს, მისი ამოცანა განუზომლად ძნელია. მატჩი რომ მოიგოს, მან დარჩენილ ექვს პარტიაში ხუთი ქულა უნდა მოაგროვოს, რაც პრაქტიკულად შეუძლებელია.

მორიგი მეთერთმეტე პარტია, რომელშიც თეორიებით ნ. გაფრინდაშვილი თამაშობს, გაიმართება ხვალ, 7 ივნისს ოფიციალურ სახლის „ოქროს დარბაზში“.

ბ. ბამრეველი,

„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

გზის დასაწყისი

ქორეოგრაფიული სასწავლებლის მოსწავლეთა გამოსაშვებ საღამოზე

თბილისის სახელმწიფო ქორეოგრაფიული სასწავლებლის გამოსაშვებლის საღამომ, რომელიც ს. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სცენაზე გაიმართა, კარგი შთაბეჭდილება დატოვა. კურსდამთავრებულებთან ერთად მონაწილეობდნენ პირველი და მეორე კურსების, უმცროსი და უფროსი კლასის მოსწავლეებიც.

მაყურებელს ემაყოფილება მოჭადგარა თბილისის რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის სარეჟისორო ფაკულტეტის საბალეტმაისტერო გასყოფილების კურსდამთავრებულის ლ. ხხითარიანის მიერ ა. გლაზუნოვის ბალეტ „წელწადის დროთა“ სადიპლომო დადგმამ.

მარტივი და ნათელი სიუჟეტი, სადა სცენები, გასაგები ქორეოგრაფიული ენა ყოველგვარ საშუალებას აძლევდა ახალფეხადგმულ მოცეკვავეებს გამოეკლინებინათ თავიანთი ხელოვნება.

მაყურებელმა ტაშით დააჯილდოვა სცენური გმირები — კურსდამთავრებულნი. ზამთარს განასახიერებდა ი. მახარაძე. გაზაფხულის სურათში მონაწილეობდა ი. ტოპალოვი, რომელიც ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკიდან არის ჩამოსული თბილისში ქორეოგრაფიული ხელოვნების შესასწავლად.

მაყურებლის მეხსიერებაში დარჩება შემოდგომის სურათი, რომელშიც შევხვდით მ. ლოლაძეს, ი. მახარაძეს, ო. ბერიძეს. მათ პროფესიული ოსტატობით შეასრულეს ადაეი.

საკონცერტო განყოფილებაში წარმოდგენილი იყო თითქმის ყველა წამყვანი პედაგოგის ნამუშევარი. განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია ვ. ჭაბუკიანის მიერ პა დე ტრუას დადგმამ მინკუსის ბალეტ „ბაიადერადან“ ი. მახარაძის, მ. ლოლაძის, გ. გავაშელის მონაწილეობით. სასიამოვნო შთაბეჭდილება დატოვა ქორეოგრაფიული ნიჭით დაჯილდოებულმა და შესრულების ტექნიკას კარგად დაუფლებულმა ი. მახარაძემ.

მშვენივრად იცეკვეს მ. ლოლაძემ და ო. ბერიძემ ჯ. ადანის ალბერტისა და ვიზელის დუეტი ბალეტ „ჟიზელის“ მეორე აქტიდან.

უმცროსკლასელთაგან გამოირჩეოდა მეექვსე კლასის მოსწავლე ა. ხანიაშვილი ჩაიკოვსკის პატარა გეიშის ცეკვაში და დელიბის პოლკა პიციკატოში (სოლო).

მაყურებელს სიამოვნება მიანიჭეს საქართველოს სსრ დასახურებული არტისტის ი. მეტრეველის აღზრდილმა. მაყურებელს დაამახსოვრდა ბავშვები ჟ. ბიზეს „პატარა ესპანელებში“.

სცენური გაფორმება, სურათების ერთძანეთთან მჭიდრო კავშირი, სეცეკვაო ლამაზი კოსტიუმები საეტაკელს საინტერესო სანახაობად ხდიდა. ყოველივე ამაში დიდი წვლილი მიუძღვით ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის ორკესტრს, რომელსაც დირიჟორობდა საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი, პროფესორი ვ. ფალიაშვილი, დადგმის სახატვრო ხელმძღვანელს ვ. ჭაბუკიანს, მხატვარს — საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწეს ი. ასკურავას.

გამოსაშვებმა საღამომ კარგ შთაბეჭდილებასთან ერთად ისიც გვგრძნობინა, რომ დამწყებ ხელოვანთ კიდევ დიდი შრომა დასჭირდებათ ტექნიკური სიძლიერის სრულყოფისათვის, არტისტიზმის ჩვენების გამოშუშავებისათვის. ყოველდღიური მეცადინეობა, გულმოდგინება, დიდი შრომისმოყვარეობა—აი რა მოეთხოვებათ ამ რთული და ფაქიზი ხელოვნების ნორჩ წარმომადგენლებს, რათა შემდგომში ეცქვეს ენით სრულყოფილად, თავისუფლად მოუთხრონ მაყურებლს ლამაზ ადამიანურ გრძნობებზე.

ჟ. თარგიაშვილი.

• • •

სურათზე: თბილისის სახელმწიფო ქორეოგრაფიული სასწავლებლის კურსდამთავრებულნი (მარცხნიდან) ირინე მახარაძე, მარინე ლოლაძე და გალინა გავაშელი ასრულებენ პა დე ტრუას მინკუსის ბალეტ „ბაიადერადან“.

ბ. ბოგოსლოვის ფოტო.

სიმამაცის გამოცდა

სოხუმი. 6 ივნისი. (საქინფორმის კორ.). ძველ ციხე-სიმაგრესთან პლაჟი დაცარიელდა. მოულოდნელად ამოვარდა ქარი და აზვირთდა ზღვა. უცებ იურის შემოესმა ყვირილი და დაინახა წყლის ზედაპირზე ამოტივტივებული ხელები. ფიქრის დრო აღარ იყო. ცამეტი წლის ბიჭი გაუხდელი გადაეშვა ზღვაში. ძალიან გაუჭირდა იურის ნაპირისაკენ გამოცურვა: მას გონდაკარგული ქალი მოჰყავდა, მაგრამ გამოცურა. ერევნიდან კურორტზე ჩამოსული სვეტლანა გრიგორიანი, რომელსაც ოთხი წლის გოგონა ახლდა, გადარჩა.

ეს მოხდა ერთი წლის წინათ.

ამას წინათ გამოქვეყნდა აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება იური იგნატოვის „წყალწაღებულთა გადარჩენისათვის“. მედლით დაჯილდოების შესახებ. მისი სახელი სკოლის საპატიო წიგნში შეტანილია ამ სკოლის ყოფილი აღზრდილების საბჭოთა კავშირის გმირის ა. დერმანოვსკისა და ოლიმპიური ჩემპიონის ვ. სანეევის სახელების გვერდით.

ძველი გაზეთების ფურცლებზე

„...შემეხვეწეთ რაღაც შავი, მოწითალო ფერის დაფლეთილი ღრუბელი. ჯერ დიდი ხანძრის კვამლი გვგონია, მაგრამ მალე დავრწმუნდით, რომ ეს კალიის გუნდი იყო... მათი ფრთების ხმაური მოგვაგონებდა მრავალცხენიანი ეტლების გრიალს, რომლებიც ბრძოლისაკენ მიჰქრიან, ან, უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, გემსართავებში ძლიერი ქარის ზუზუსა... გუნდის ძირითადი მასის გადაფრენასას ცა სრულიად აღარ ჩანდა... კალია გაიშალა ყველა მიმართულებით და მინდვრის მწვანე ზედაპირი მოწითლო ფერისა გახდა“, — ასე წერდა კალიის გუნდის შემოსვლის შესახებ დიდი ბუნებისმეტყველი ჩარლზ დარვინი, რომელმაც ეს მოვლენა იხილა 1835 წელს კორდილიერებზე.

კალიების გადაფრენა ნანახი და აღწერილი აქვს არა ერთ ნატურალისტს, მოგზაურს თუ ეთნოგრაფს. გასული საუკუნის ბოლოს ინგლისელმა ნატურალისტმა კარუტერსმა ნახა კალიის გრანდიოზული გადასახლება ჩრდილოეთ ადრიკის სანკპიროდან არაბეთში. დოქტორმა განსაზღვრა, რომ კალიის ერთ „ღრუბელს“ 5.967 კვადრატული კილომეტრი ეჭირა და დაახლოებით 42 მილიონ ტონას იწონიდა!

კალიის „შემოსვლები“ ანადგურებს ნათესებს, მცენარეულობას, მათ გამო ამა თუ იმ ხალხს არაერთი დიდი შიმშილობა გადაუტანია, ამავე დროს მას გადამღები სენიც გადაჰქონდა.

ისტორიაში აღნუსხულია კალიის არაერთი გრანდიოზული გადადფრენა.

ჩვენს ერამდე 205 წელს სამხრეთ იტალიასა და სიცილიას შესვეია კალია, თან გადამღები სენიც შეუტანია. დაღუპულა 800 ათასი კაცი. კალიას იტალია კვლავ აუოხრებია 391 და 864 წლებში. 1084 წელს კალიას აუოხრებია სამხრეთი რუსეთი, 1690 წელს პოლონეთი, ლიტვა, უკრაინა. კალიას გუნდმა შეაჩერა კარლოს XII-ის ჯარის გადასვლა ბესარაბიაზე, როცა მზის სხივები დაფარა.

1778 წელს მაროკოში მთელი მცენარეულობა კალიამ იმსხვერპლა. ამას საშინელი შიმშილი და მასობრივი ავადმყოფობა მოჰყვა. 1784 წელს ალეჟირში კალიის დიდი შემოსვლა აღინიშნა, ხოლო 1888 წელს — მეტად უჩვეულო და არნახული. 1825-27 წლებში რუსეთში კალიის შემოსვლას დიდი შიმშილობა მოჰყოლია.

1899 წელს არნახული ზარალი მიაყენა კალიამ ყანებსა და ნათესებს არგენტინაში. აქ ხშირად კალიის გამო მატარებლის მიმოსვლაც ჩერდებოდა. ჩვენს დროში კალიებმა შეაჩერეს მატარებლები 1950 წელს ქალაქ აპმედაბადთან (ცენტრალური ინდოეთი).

ძველად საქართველოში კალიას მკალი ეწოდებოდა (საბა, დავით და იოანე ბაგრატიონები, გიორგი მერჩული, სტეფანე მტბევარი და სხვ.). მკალია ხშირად ისსენიება „ქართლის ცხოვრებაში“. „მოეფინეს მსგავსად მკალთა ობრებად და სოცად“, „ვითარცა მკალნი და ვითარცა ქვიშა ზღვისა“, უმეტეს იყვნეს რიცხუსა, ვითარცა მკალნი“ და ა. შ.

კალიის შემოსვლა ხშირი იყო საქართველოში, იგი ვრცელდებოდა სამხრეთიდან. შემოსვლას ძირითადად ქართულ-კახეთი განიცდიდა.

დიდი შემოსვლები აღინიშნა, მაგალითად, 1865, 1879, 1880, 1887, 1890-91, 1893, 1906, 1910 და სხვა წლებში.

მოვიდა ღრუბელსავით კალია და მოჰპამა ქვეყანა ყარაბაღიდან გორამდის და ანანურამდის, და ერთი ვეება ნაწილი ამ ღრუბელკალიისა წავიდა კახეთისაკენაცა, და მოვეწია დიდს შიმშილობას“, — წერდა 1879 წლის ივნისში გრიგოლ ორბელიანი თბილისიდან ეკატერინე ჭავჭავაძეს.

ამ წელს კალიამ ავჭალამდე მოაღწია და მალე ფეხი მოიკიდა თბილისშიც. „კალია შემოგვეყო! კუკაპა, რკინისაზსაკენ, ზოგიერთი უბნები, ქუჩები, ეზოები სულ მიდგებულია კალიითა“... — წერდა „დროება“ 1879 წლის 24 მაისს.

კალია შეესია ლეხურის ხეობას და მოსპო ტირიფოსნის ველი. მედროდ ებრძოდნენ კალიას გორის მაზრაში. „კასპში და ზოგიერთს სხვა სოფლებში ხალხი, დედაკაცებიც და ყმაწვილებიც ოხტებითა და ცოცხებით გამოსულან მინდვრებში, სადაც კალიის კვეცსა ეიულებოდათ, ამოუჩიჩქნიათ მიწიდან დიდალი კვერცხები, ზოგი ორმოებში ჩაუყრიათ, ზოგი დაუწვავთ და ზოგი ტომრებით წაუღიათ მაზრის სასამართლოში“, — იტყობინებოდა „დროება“ 1880 წლის 2 აპრილს.

ქართლში ათი ათასი მუშა კიდევ გაუყვანიათ მინდვრად კალიის გასაჟოლტად. მოდიოდა ცნობები, რომ ბოლოს ებრძოდა კალიას ბაკურიანი ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზის ექსპერიმენტული ვაგონი. ...ეს ამბავი ბოლოს ბოლოს ეცნობა ბაკურიანელ ბავშვებს,